Slovenski tednik
za koristi delavnega ljudstva v Ameriki

GLAS SVOBODE

V slogi je moč!

GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI

Od boja do zmage!

Slovenic Weekly
devoted to the interests of the laboring classes

Štev. 47. Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879 Chicago, Ill., 22. novembra 1912. Kdor ne misli svobodno, se ne more boriti za svobodo! Leto XI.

Razgled po svetu.

Avstrija.

Dunaj. — Francoski ministrski predsednik Poincaré je aviziral velesile, da je sestavil predlog o končni ureditvi balkanskega vprašanja. Poincaré je naznanil, da je o svojem predlogu že obvestil tudi trozvezo. Začela se je tudi že diplomatična akcija ter so balkanske države v principu že akceptirale predloge. O tem pa dvomijo diplomatični krogi ter pravijo, da velesilam ni znano, katere teritorije zahtevajo države Balkanske zveze.

Dunaj. — Vlada je predložila delegatom skupni proračun, ki ga hoče predložiti delegacijam. — Ta proračun izkazuje 503,974,188 K potrebščine, od katere odpade 295,696,153 K po ključu in je treba od Avstrije pokritja 188,062,-753 K tedaj za leto 1913 za 22,-477,000 več kakor za leto 1912. — Vojno ministrstvo zahteva za izpopolnitev armade izrednega krednita 19 milijonov kron.

Dunaj. — Prispelo je na Dunaj 400 turških vojnih vjetnikov in 20 turških častnikov, ki so jih transportirali iz Bosne v Znojmo in Liberce. Turki so bili zelo slabi, ter se jim je poznalo trpljenje. Vzbujali so pomilovanje. Dunajčani so Turkom, oddeljenim v dve eskorti, delili cigarete in jedila.

Praga. — Listi poročajo, da pridejo oni Turki, ki so jih vjeli na avstrijskih tleh, deloma v Josefovo, Stolni Belgrad, Znojmo in Liberce, kjer bodo internirani do konca vojne. Vseh skupaj je baje 2300 Turkov.

Praga. — Češki zdravniki so na svojem shodu sklenili, da morajo po vrsti vsi češki zdravniki na Balkan, da pomagajo bratom, in se postavijo v službo "Rdečega križa balkanskih držav". Tudi so zopet odposlali dve novi ekspediciji, ki jih pošljejo v Srbijo in na Bolgarsko.

Budimpešta. — Socialni demokrati proglase splošno stavko in prirede veliko demonstracijo proti vmešavanju Avstro-Ogrske v balkanske zadeve.

Srbija.

Belgrad. — Časopisje apelira na kralja, da naj pomilosti one, ki so obsojeni na ječo do enega leta, da se morejo postaviti tudi ti v vrste boriteljev za domovino.

Belgrad. — Iz Tokija je prispel sem japonski časnikar Kandzi Use kot vojni poročevalec dveh največ jih japonskih časopisov "Osaka Majniči" in "Tokio Adzaniesi".

Belgrad. — Glasom poročil tukajšnjih listov je neki srbski trgovec v Novem Sandezu daroval vladam v Belgradu in na Cetinju 150,000 K in 60 vagonov žita.

Francija.

Pariz. — Glede pogajanj med Srbijo in Avstro-Ogrsko se je izrazil srbski poslanik nasproti časnikarjem, da ne bo storila Srbija brez sporazuma tripelentente nobenega odločilnega koraka.

Pariz. — Listi poročajo, da je grška epirska armada v ljutem boju z večjimi turškimi oddelki pri Anoni.

Rusija.

Petrograd. Oficijozna pekinška "Daily News' pripisujejo misiji ruskega poslanika Korostovca pomen priprave aneksije Mongolije po Rusiji, ter pravijo, da je to mednarodni rop. Kitajska vlada bo odgovorila s tem, da bo poslala vojaško ekspedicijo v Urzo. V Charbin je dospel ruski general Martinov, ki se je razgovarjal z mongolskimi odposlanci, ter jim je rekel, da naj se v vseh zadevah obračajo na ruskega poslanika.

Petrograd. — Srbska vojna uprava je nakupila v Moskvi več aeroplanov, ki jih hoče vporabiti pri vojnih operacijah.

Angleška.

London. — V "Daily Telegrapu" priobčuje bivši srbski poslanik v Londonu, dr. Čeda Mijatovič, članek, v katerem dokazuje, da je Avstro-Ogrska v posebni pogodbi l. 1881. priznala pravice Srbije do Kosovskega vilajeta in do doline reke Vardar. Mijatovič nadalje zatrjuje, da je ta med Srbijo in Avsto-Ogrsko sklenjena pogodba še pred desetimi leti bila v veljavi.

Rumunska.

Bukarešta. — Oficiozni listi zatrjujejo, da zasleduje Romunska povsem mirne tendence, samo ako bodo balkanske države hotele doseči teritorialna povečanja, bi jim romunska vlada naznanila svoje pogoje, pod katerimi je voljna priznati preureditev tedanjega razmerja med posameznimi državami na Balkanu.

Italija.

Milan. — "Corriere della sera" poroča iz Tripolisa, da se arabsko-turški poglavarji neprestano vdajajo. Znanstvena ekspedicija grofa Storze je še vedno v Jefrenu, vrnila pa se bo v kratkem.

Grška.

Atene. — Grške vojne ladje so zasačile turško ladjo, ki je imela nalog, da dvigne od Grkov potopljeno ladjo v Solunu. Grki so to turško ladijo zaplenili in jo odpeljali v Pirej.

Bolgarija.

Sofija. — Oficiozno glasilo bolgarske vlade "Mir" javlja, da so Turki pred odhodom iz Demir Hisarja v Traki zaprli v ondotno vojašnico 200 Bolgarov ter nato vojašnico zažgali.

Sofija. — Tu so obsodili na smrt in usmrtili vdovo stotnika Karageosova zaradi špionaže.

Sofija. — V Harmanliji so obsodili na smrt in obesili devet turških špijonov.

Turčija.

Solun. — Avstrijski in francoski konzul sta odredila, da ostanejo vse trgovske ladje v Solunu, da vzamejo eventuelno na krov avstrijske in francoske podanike. Vsak hip pričakujejo križarke velesil, da ščitijo evropske podanike.

Carigrad. — Turški ubežniki iz bitke pri Lozengradu izjavljajo, da se je udeležil te bitke na turški strani tudi nemški major pl. Verth. Tega zdaj pogrešajo. Najbrže je padel.

Carigrad. — Demonstracije v mestu se vedno ponavljajo. Po ulicah hodijo ljudje, ki imajo napisano na čepicah: "V Sofijo, ali smrt!" ter pozivljajo prebivalstvo na poboje kristjanov. Med kristjani je zavladala panika.

Listnica uredništva.

John Rihtar, Park City, Utah: Vaš dopis nemoremo priobčiti ker osebo napadate, ko niste prepričani je dopisnik J. Z. tisti komur odgovarjate ali ne. Samo natolcevanje ni zadostno.

Sicer smo pa že neštetokrat na tem mestu povdarjali, da dopise priobčujemo edino od naših naročnikov, kar pa Vi niste.

Ako je Vaš prijatelj naš naročnik in Vi pri njemu "Glas Svobode" čitate, s tem pač ni rečeno, da Vi delavski list, kakoršen je Gl. Sv. gmotno podpirate. Žal da je več Vam jednakih, ki čitajo radi, a za bora dva dolarja, to jim je pa odveč.

Tedaj, najprvo se naročite, potem pa prepričajte se o osebi, predno polemizirate, pa bo šlo.

8323 Connecticut, Clev. O. — Vi pišete, da bi Vaš dopis vlekel, — a mi smo pa prepričani, da bi nam škodoval; tedaj ga rajši ne priobčimo. Kar pavšalno pod nož vzeti, to ne gre!

Listu v podporo.

J. Gantar 35c; M. Strajnar 25c; P. Miglič 25c.

Iz Balkana.

Najnovejša poročila z dne 20. novembra.

Carigrad. — Danes vjutro ni bilo slišati gromenja topov v smeri od Čatalje. Vseeno je splošno mnenje, da se včeraj pričeta glavna bitka ni prekinila; bojni hrup ni slišati radi nasprotnega vetra.

Več oddelkov pomorskih vojakov je bilo izkrcanih iz tujih bojnih ladij, ki so obsedli poslanstva, poštno urade, banke, bolnišnice in druga javna poslopja.

Dunaj. — Avstro-Srbsko vprašanje je stopilo v bolj kritično razmerje, kot je bilo do sedaj. Srbsko časopisje piše izzivljajoče članke o nedopustnem obnašanju Avstrijancev. K tem pride še, da so avstrijski konzuli v Albaniji po domačinih vedno nadležvani.

Javno mnenje je to, da se bo konečno vendar razjasnila situacija med Avstrijo in Srbijo.

London. — Kakor se brzojavlja iz Sofije, je obleganje Drinopolja stalo Bolgare veliko človeških žrtev. V nedeljo so Turki planili iz trdnjave, kar je Bulgare stalo več tisoč mrtvih in ranjenih.

London. — Džaid paša, poveljnik turških trup pri Monastirju, je prodirajočim Grkom prizadjal občuten poraz pri Kirližde, kakih 20 milj od tamošnje trdnjave. — Turki so baje zaplenili 16 topov, 5 strojnih topov in veliko množino municije.

Bulgari so navalili na turško posadko Drinopolja, pri čemur so Turki zgubili veliko število mrtvih in ranjenih.

Belgrad. — Tolpa Arnavtov, je odvzela pri navalu iz zasede turškim trupam neko število strojnih topov in pušk, ter so se zbirali okolo Kirčeva razstreseno ležočih vasi. Srbski poveljnik je odposlal oddelek vojaštva, da odvzamejo rop prostovoljcem, ki nameravajo edino pleniti.

Turški vojaki na begu prodajajo puške in municijo za nekaj centov, ali pa za časo kave in košček kruha.

Rieka, Črna gora. — Veliko število iz Amerike domov došlih Črnogorcev, je kralj Nikola sprejel s prisrčnimi besedami. V njegovem nagovoru je med drugim omenil, da brškone se njih službe ne bo potrebovalo, ker so vpeljana mirovna pogajanja.

Berolin. Stotnik Evgen Zwenger, brzojavlja na "Tagblatt": Naj živejša domišljija si nemore predstavljati grozot, ki so se med turškimi bojevniki obigravale pri Čatalji in se še obigravajo. Na tisoče mrtvih leži po cestah; število ranjenih je grozno; ni mogoče za vse priskrbeti podstrešje v bolnišnicah.

Poročilo pravi dobesedno: "Železnični vozovi predstavljajo mirodvore ob jednem pa tudi bolnišnice mas. V enemu vozu sem našel mrtve in 5 s smrtjo se boreče. Njih obrazi so izražali vse grozote vojne. Prehodil sem dolge vrste mrtvih, za kolero bolnih in stokajočih ranjencev."

Belgrad. — Boj za trdnjavo Monastir, med Srbi in Grki na eni strani, a na drugi s Turki se nadaljuje. Posadka se bojuje kot levi, ker je prepričana, da ji je beg v Očrido odrezan. Okolica mesta je samo močvirje, po katerim gazijo srbski vojaki do kolen. Vzlic temu se jim je posrečilo vzeti dve turški poziciji 3600 čevljev visoko.

Razne novice.

Dva brzovlaka "Seaboard" železnice skupaj trčila.

Richmond, Va., 19. nov. — Šest oseb je bilo usmrčenih, veliko pa ranjenih vsled kolizije dveh osobnih vlakov, ki se je pripetila danes vjutro ob 2 uri na Seaboard Air železnici. Brzojavne žice na obedveh straneh proge, so pretrgane, tako da je minulo več ur, predno se je izvedlo o nesreči.

Položaj se poostruje.

Charleston, W. Va. — Neoziraje se na dejstvo, da je nad Kanawha premogarski distrikt proglašeno obsedno stanje, vendar se ondotni odnošaji poostrujejo. Štiri nadaljne stotnije milice so odposlane v štrajkarsko okrožje.

Stavkarji so oboroženi ter so imeli bojni svet, pred katerim se bo 20. t. m. imel zagovarjati stavko vodja J. Raines.

Mastna pravda.

Washington. D. C. — V pravdi, ki je pri višjem zveznem sodišču vložena, se gre za lastninske pravice zemljišč kjer se nahajajo oljnati vrelci v južni Californiji ter predstavljajo vrednost nad $500,000,000. Edmund Burke je 15. t. m. vložil svoje argumentacije, s katerimi zahteva pripoznanje lastnine, ki jih pa tudi zase zahteva Southern Pacific železnica. Razprava je določena na 6. januarja pr. l.

Gre se za vprašanje je-li oljnato polje smatrati za rudninsko ozemlje, kakor to trdi Southern Pacific železnica med tem, ko g. Burke zavzema nasprotno stališče. Dotična zemljišča so bila železniški družbi od notranjega ministrstva s klavzulo pripoznana, da so izvzeta "rudninska zemljišča za slučaj, da se takšne najdejo." Pravnost te pripombe je vzbudilo največjo pozornost, ker se nahaja v vsih zemljiščnih pogodbah, ki jih je vlada železnicam oddajala že desetletij sem.

Ali bo Samuel Gompers še izvoljen predsednikom A. F. of L.?

Meščansko časopisje piše sledeče: "Socialistično krilo American Federation of Labor, katera sedaj zboruje na svoji letni konvenciji v Rochester, N. Y., je odločeno bojevati resni boj proti zopetni izvoljitvi Samuel Gompersa za predsednika organizacije. Na pročelju socialističnega krila stojijo delegati smodkarjev. Govori se, da socialisti nameravajo predsedniškim kandidatom postaviti Duncan McDonald od United Mine Workers.

Pravica.

Fanatični Shrank, ki je v Milwaukee streljal na Roosevelta je obsojen na dosmrtno ječo; prepeljali so ga v Oskosh.

Coronerjeva porota pa je te dni oprostila policista Daniela O'Brien iz Chicage, ki je nedavno tega ustrelil nekega zamorca.

Res v Ameriki se pravica slepo deli.

Ponarejen denar.

Policija je opozorila chicaške banke na ponarejene bankovce v vrednosti $10. Isti imajo ser. št. B 18890323. Pozor, da se ne ujamete!

Radi praznika, izide prihodnja štev. Glas Svobode že v sredo 27. t. m. —

POZOR! POZOR! POZOR! POZOR!

Rojaki, nezamudite prilike posetiti koncert katerega priredi

PEVSKO DRUŠTVO "SLOVAN",

v soboto 30. novembra 1912.

v Narodni dvorani na 18. cesti in Centre ul.

Na vsporedu je krasno šaljiva burka **'Trije tički'**, petje proizvajano od treh pevskih zborov in druge zanimivosti.

Začetek programa točno ob 8 uri zvečer.

Vstopnina za gospode 25c. **Dame v spremstvu proste.**

V obilen poset se priporoča **ODBOR.**

Smrt v zemlji.

Washington. — V teku minulih osem mesecev je bilo v premogovnikih Zdr. držav 1453 delavcev usmrčenih, kakor poroča izvestje rudnega urada. Izvenredno visoko število se nanaša na več katastrof, katerih vsaka je zahtevala veliko življenskih žrtev. Od onih slučajev spada 660 na Pennsylvanijo in 273 na W. Virginio.

Salt Lake City, Utah, 15. nov. Dvanajst oseb, med temi 4 obiskovalci in od teh 2 ženski, so bili sinoči podsuti vsled zemeljskega plaza v starem "Horn Silver" rudniku. Rudnik se nahaja v Frisco, Beaver County, Utah. O usodi rudarjev v globočini šohta ni nič znanega.

Tem nasprotno naznanjati 19 letna Hazel in 16 letna Daisy, obedve hčeri, jamskega formana Roya Alexander, v sodružbi z obedvema obiskovalcema David Banks in Arnold Robinson, kakor tudi vodje James Riley, zapovednik nočnih šihtov, po zračni cevi, da se nahajajo nepoškodovani v 300 čevljev globokem šohtu.

Salt Lake City, Utah. 15. nov. Včeraj večer so se vršila rešilna dela pod nadzorstvom jamskega inženirja J. R. Guitras, a danes se nadaljujejo pod vodstvom superintendenta A. A. Henderson. Rov je osušen do 1100 čevljev in če ne bo daljnih plazov, je nada da se ljudje rešijo v gorenji šoht. Oni imajo pri sebi nekoliko vode in južino nekterih rudarjev. Frisco se nahaja 1150 milj južno od Salt Lake City. Horn Silver rudnik je bil svoječasno najbogatejši srebrn rudnik zapada.

Dinamitni proces.

Indianapolis, Ind. — V pravdi proti dinamitnim zarotnikom, bil je kot priča zaslišan Anderson G. H. Philipps, pomožni superintendent neke tovarne za smodnik. — Le ta je poročal o prodaji 500 funtov nitroglicerina, od katerega je bil en del rabljen za razstrelbo Times poslopja v Los Angeles dne 1. oktobra 1910. Kakor pravi poslal je razstreljivo v desetih 50 funtnih zabojih na doku njegove tovarne v Oakland, Cal., na tri moške, od katerih jednega označuje za J. B. McNamara; a ostalih dveh moških pravi, da je imel eden pohabljeno oko, a drugi je izgledal kot kakšen Mehikanec. — Prijemniki so Nitroglicerin vkrcali na motorno ladjo "Peerless" ter odpluli. Potem je Philipps identificiral še razne račune in pobotnice, kot zavitke, ki so bili že predloženi v pravdi v Los Angelesu.

Potres.

Mexico City. — Poročila, dohajajoča iz države Mexico, naznanjajo, da je vsled potresa čez 100 oseb ubitih.

Carnegie je zopet dal $2,000,000.

Znani filantrop in multimilijonar Andrew Carnegie je dal nadaljna 2 milijona dolarjev v sklad za penzije vpokojenih profesorjev. V ta sklad je Carnegie daroval že nad 14 milijonov dolarjev. Obljubil je, da bo dal prihodnje leto zopet en milijon.

Otrok s sivimi lasmi.

Mayking, Ky. — Žena Johna H. Craft, premožnega farmarja je porodila zdravega dečka, ki je prinesel na svet dolge, čisto sive lasi.

Union postaja

v Chicago je proglašena od zdravstvene komisije za gnezdo nesnage in če ne bodo lastniki železnic, ki rabijo to postajo v najkrajšem času postajo predelali in skrbeli za snago, bo komisija postajo zaprla.

Ubijalec.

John Androvič, 48 let star iz Monroe, Mich. je sedaj v ječi. — Lokalno policijo je obvestil, da je usmrtil svojega svaka Adama Mehoviča pred kakima dvema mesecema in da ga duh njegove žene tako nadleguje, da se boji da bo znorel.

POZOR ROJAKI!

Slavnemu občinstvu, rojakom, čitateljem in naročnikom Glas Svobode naznanjamo, da smo preselili naš urad na 3622 W. 26. St., Chicago. Naslovite vsa pisma in drugo na gori omenjeni naslov. — Tisti, ki nas žele obiskati v uradu naj vzamejo Blue Island Ave. karo do Millard Ave. in tam izstopijo. Urad se nahaja v prvem nadstropju na vogalu 26. ceste in Millard Ave.

Uredništvo in uprava:
GLAS SVOBODE
3622 W. 26. St. Chicago, Ill.

KLOŠTRI IN SAMOSTANI.

V prihodnji izdaji Glas Svobode bomo začeli priobčevati povsem resnično in jako zanimivo razpravo pod gorenjim naslovom, katero je spisal Juan Orts Gonzalez, rimski kat. duhovnik, kateri je vsled razmer, katere popisuje v svoji razpravi, dal slovo kuti in ovratniku in se začel na pošten način preživljati.

Vsak oče in vsaka slovenska mati bi morala čitati to povsem nepristransko razpravo — nauk, katerega vam daje poštena, odkrita duša, značajen človek, bivši duhovnik, je neprecenljive vrednosti. Ako imate sina ali hčer v kloštru ali ga hočete dati v klošter — počakajte — prečitajte to razpravo in potem se še le odločite. Mladenič, dekle, ako te silijo v klošter ali samostan — stoj — čitaj to razpravo, da ti ne bo kasneje žal.

Rojaki, čitatelji, ne zamudite prilike, temveč še danes obiščite tiste, ki imajo sinove in hčere in še niso naročeni na Glas Svobode ter jim povejte zakaj se naj naročijo na naš list. Če se naročijo, jim ne bo žal! En dolar ali dva za naročnino na Glas Svobode se jim stotero poplača. Nauk, katerega dobe iz člankov iz pod peresa Gonzaleza, je vreden zlata v funtih za vsako črko. Naročite se na list še danes!

Veselice.

Rojaki v Chicago ne pozabite:

1) da soboto večer (23. nov.) bo veselica v Krkovičevi dvorani, na Blue Island ave. in 19. cesti, nasproti Kasparjeve banke. Prijatelji in člani društva št. 1 S. S. P. Z. od vas je odvisen uspeh veselice;

2) na zahvalni dan bo veselica in ples v Narodni dvorani na Center in 18. ul. v prid Sirotišnice. Kdor je narodnjak in komur srce bije za narod bo prišel na veselico;

3) da bo v soboto večer 30. nov. priredil pevski zbor Slovan, veselico s šalo-igro "Tri tički". Program je bogat. Vstopnina je 25c. Na svidenje, vsi na teh veselicah!

Slovenci v Pittsburgu in okolici.

Vsi na javni shod, ki se bo vršil **v nedeljo pop. ob 3 uri v Slovenskem domu.** Predmet: Vojska na Balkanu. Gorovili bodo: J. Ploh, F. Starman, A. Zbasnik in J. Hočevar. Pripeljite prijatelje in znance.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za $ 10.30	50 kron,
za $ 20.40	100 kron,
za $ 40.80	200 kron,
za $ 81.60	400 kron,
za $ 102.00	500 kron,
za $ 203.50	1000 kron,
za $ 406.00	2000 kron,
za $1015.00	5000 kron.

Poštarina je vštetа pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najprilično, je do $50.00 v gotovini v priporočenem al i registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft:

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

OD PLUGA DO KRONE

ZGODOVINSKI ROMAN. SPISAL JAKOB BEDENEK.

PRVI DEL.

III.

(Nadaljevanje.)

Ko so ga končno vender le prijeli, kaj namerja, jel je Fric tajiti vse kar od kraja, izgovarjati se in lagati tako nesramno, da je bilo celo njegovih poslancev sram, poročati take laži. Na videz se je i na dalje hlinil Mariji Tereziji in njenemu možu, kakor bi jima bil Bog ve kakšen prijatelj, za hrbtom je pa na njiju hujskal druge vladarje, zlasti velesile. Francozom je sporočil laž, da se je Marija Terezija zavezala z Angleži proti njim, na angleškem dvoru, v Holandiji in Petrogradu je pa dal raztrositi ravno nasprotno laž, češ, Marija Terezija se je pobratila s Francozi, da bi nagajala Angležem, Rusom itd. Na vrhunec je prikipelo njegovo sleparstvo, ko je s svojimi četami prihrumel v Šlezijo in ondu razglasil, da zaseda deželo dogovorno s cesarico Marijo Terezijo. Takšen je bil ta Frinc II., katerega imenujejo Nemci "Velikega". Da so se na Dunaji spogledali od samega začudenja, ko je Prus zasedel Šlezijo, umeje se samo ob sebi; prav tako se tudi razume, da so tako sleparsko in lopovsko ravnanje obsojali soglasno tudi v inostranstvu. Celo Fričevi ljudje, kateri so imeli količkaj poštenosti v srci, grajali so takšno politiko. Fričev prvi vojskovodja, Leopold Dessavski, rekel je, da napad na Šlezijo mi drugega, nego pravo politično hudodelstvo. — Francoski kralj Ludovik XV. je rekel: "Fricu se blede!" Angleški poslanec na dunajskem dvoru ga je obsodil tako-le: "Knez, ki bi se vsaj količkaj oziral na čast, resnico in pravičnost, ne mogel bi dalje igrati takšne vloge, kakoršno je pričel pruski kralj." Osuplost na Dunaji je bila tem večja, ker ni bila Marija Terezija kar nič pripravljena na boj. Poslednja leta cesarja Karola VI. vojska ni bila prav nič na trdnih nogah, odkar se je bil slavni Evgen preselil v večnost k veliki vojski, jela je polagoma propadati, ker je z Evgenom izgubila dušo svojo. Trdnjave so razpadale, živeža po njih je bilo malo ali celo nič, streliva nič in moštva tudi ne. Zlasti v Šleziji nismo bili prav nič utrjeni, ker se ondu nihče ni bal napada. Fricu je bilo to vse dobro znano in zato je takoj porabil ugodno priliko. Dne 16. decembra 1740. leta so prestopile njegove čete avstrijsko mejo, in tako se je pričela doba takozvanih šlezijskih bojev, doba krvi in smrtne žetve. Navzlic svojemu lopovstvu je imel Fric venderle srečo v boji in je navadno zmagoval. Temu je bila nekoliko kriva zanemarjena avstrijska vojska, ker je hkrati nikdar niso kaj prida imeli zbrane, nekoliko pa tudi počasnost naša!

Kolikor toliko je bila v tem žalostnem času malone vsa Evropa proti Mariji Tereziji, ki je bila res v groznih političkih in zasebnih stiskah, kajti sosedni vladarji so kar prežali po nje deželah, zlasti Bavarec od te, Prus od druge strani. Marija Terezija je zategadelj tako obupala, da je vzkliknila: "Če je Avstrija namenjena pogubi, tedaj je pač jedno, ali jo pogoltne Bavarec ali Prus"; in res je poslednji že takorekoč kar hlastal po nji. Da bi se ga odkrižala iz lepa, ponudila mu je jako ugodno ležeče dele cesarstva. Poredni Fric pa je hotel vse ali ničesar in je zato rekel svojim ministrom in generalom: "Ogrska kraljica naj le okusi vso težo usode, ki se bode končala šele tedaj, kadar se zablesti meni na glavi rimsko-nemška cesarska krona. — Če mi jo bode mogoče dobiti poštenim potem, hočem biti poštenjak, toda če jo bode treba prisleepariti, pa tudi slepar!

Takšni so bili Fričevi nazori o pravici. Kakor je ravnal krivično in brez srca z Avstrijo, prav tako trinoški je bil proti svojim vojakom, zlasti pa proti deželam, katere si je osvojil. V Šleziji je pobral vse zdrave moške k vojakom ter jih poteknil po svojih polkih. Zato je bilo jako mnogo uhajačev v Fričevih polkih. Da bi jim pa za vedno pregnal to veselje, dal je nekega dne dvema ujetima begunoma porezati nos in ušesa, dvema drugima pa je ukazal vreči kocke za življenje.

Vsa drugačna je bila nasprotnica njegova, cesarica Marija Terezija. Bila je ljudomilega, mehkega srca, prava mati trpečim in stiskanim podložnikom. Uradniki so v tisti dobi hudo stiskali kmete, in marsikdo je bil prisiljen, iskati pomoči na cesarskem dvoru na Dunaji. Marija Terezija je ni odrekla nikomur. Ako se je k nji zatekel boječ kmetič in je klobuk v rokah vrte razmišljal, kako bi izprožil stvar, da bi bilo prav, ker je bilo toliko gospode okolo cesarice, osrčevala ga je Marija Terezija, rekoč: "Nič se ne boj; če si drugače ne upaš, pa mi po tihem povej na uho!" Vsakdo je smel k nji, vsakega je zaslišala, bodisi kmeta ali gospoda. Če je bila pa že podložnikom dobra mati, koliko ljubeznivejša in skrbnejša je bila za družino svojo! Moža svojega, Franca, velikega vojvodo Toskanskega ali tudi Franca Lotarinžana imenovanega, ljubila je iz vse duše; tudi je Bog ta zakon očito blagoslovil, ker imela sta šestnajst otrok: namreč pet dečkov in jednajst deklet. Med dečki sta zgodovinski važna poznejša cesarja Jožef II., ki je izpremenil ves državni red v Avstriji, in brat njegov, Leopold II, ki je za njim prevzel cesarstvo; izmed deklet pa navojvodinja Marija Antonija, ki se je omožila na Francosko, kjer so jo leta 1793. za velikega prevrata francoskega obglavili kot kraljico Antonijeto, soprogo Ludovika XVI. Najbolj pri srci izmed vseh otrok pa je bil Mariji Tereziji med sinovi najstarejši princ Jožef, poznejši cesar Jožef II. Prevelika materina ljubezen mu je izpregledala marsikaj, česar bi mu ne smela. Vender je bila časih tudi jako stroga. Nekega dne ukaže, naj mladega princa zaradi trmoglavosti namažejo z leskovim oljem. Dvornik ji ugovarja, da to vender ne gre, kajti nobenega nadvojvode niso še tepli. "Saj tudi še noben nadvojvoda ni bil tako poreden in neposlušen," odvrne cesarica. Veliko veselja je užila v družini, kjer je bivala najrajši, kakor hitro so ji dopuščali vladni posli. Ondu so se potem z otroci navadno bavili z godbo. — Vstajala je pozimi redno ob šestih, poleti pa ob treh ali štirih zjutraj. Dopoldne je navadno pisala in prebirala dohajajoča poročila, podpisovala ukaze ali poslušala nasvete ministrov. Ob jedni uri popoldne je bilo kosilo, potem se je šla izprehajat ali pa je jahala. Jahala in plesala je nepopisno rada, zlasti v mladih svojih letih. Čas od sedme do devete ure zvečer je bil odločen igri, potem je bila jako oskromna večerja, časih samo juha, in ob desetih je šla cesarska družina že k pokoju.

Mož njen, Franc, veliki vojvoda Toskanski in rimsko-nemški cesar, je bil prav tako jako preprost in pohleven človek. Vse ga je veselilo, le ne vlada in kar je bilo združeno ž njo. Dostojanstvo rimsko-nemškega cesarja mu ni nakladalo nobenega posebnega opravka, in vender mu je še to dostikrat presedalo, posebno kadar so mu zažigali kadilo kot vladarju. Tembolj so ga pa veselile denarne stvari in sploh vse, kar je imelo dotiko s evenkom. Nabiral je rad starinske denarje, žlahtno kamenje in druge dragocenosti. Takšen je bil mož cesarice Marije Terezije, ali, kakor se je imenovala uradno: "rimsko-nemške cesarice, kraljice ogrske in češke, nadvojvodinje avstrijske itd." — Da je morala torej vso težo vladarstva nositi Marija Terezija sama, to je vsekakor umevno, in res jo je nosila od pričetka vladanja do smrti. Možje, ki so se vestno trudili, kako bi ji kolikor možno lajšali občutno breme, bili so nje ministri in generali. Izmed prvih omenimo tukaj jedino le kneza Kaunitza, ki je bil res duša tedanji avstrijski politiki, izmed poslednjih pa grofa Dauna in Laudona. Oba sta se proslavila na bojišči, četudi sta se morala — zlasti Daun — često umikati največjemu pretepaču tiste dobe, Fricu, pruskemu kralju. Vender ga je Daun poučil po bitki pri Pragi, katero je bil dne 6. maja 1757. leta izgubil avstrijski vojskovodja Karol Lotrinžan, da umeje avstrijska vojska v pravih rokah tudi še kaj drugega, nego hruške peči in — teči.

Po prej omenjeni zmagi drl je Fric s svojimi četami naravnost pred Prago, na katero je od dne 30. maja in do dne 19. junija zmetal 23,063 bomb in ustrelil 58,367 krogel ter ž njimi podrl 848 hiš. V Pragi se je branilo 40,000 mož, ki se kar nič niso ustrašili Fričevega naskoka, da bi jim le ne bila šla lakota tolikanj do živega. In tudi tej so se branili, kakor se je dalo. Da bi denar ne pošel, dalo je vojaško poveljstvo kovati 70,000 cinastih tolarjev, kateri naj bi se pozneje zamenili s pravimi tolarji. Tudi ne smemo zamolčati, s kakim vandalskim veseljem so Prusi tedaj svoje bombe metali v Prago na dragocene stavbe, kakor n. pr. na veliko cerkev sv. Vida, na Tinsko cerkev. Veliko cerkev so tako poškodovali, da so morali Pražani srebrno krsto sv. Nepomuka, slike in druge dragocenosti spraviti v varnost

Dočim se je Avstrijcem v Pragi godilo tako slabo, bližala se jim je pomoč. Podmaršal grof Daun je hitel s 50,000 možmi, med katerimi je bilo pri topništvu tudi mnogo Slovencev, proti Kolinu. Ko Fric to zve, ostavi Prago in drevi na Dauna. Mislil ga je kar zviškoma zgrabiti in streti, toda grozno se je zmotil. Dne 18. junija sta se zgrabila, in glejte čuda: doslej nezmagani Prus je pustil na bojišči 14,000 mrličev, ranjencev in kar je bilo ujetnikov. Avstrijska vojska je izgubila 8000 mož. Ta izguba Frica razkači tako silno, da je hudo ozmerjal svoje generale, češ, oni so krivi, da je zmagal Daun. Videč kako se umikajo njega čete, dirja proti granatirjem in zareži nanje: "Budala budalasta, ali hočete večno živeti?" Nekdo pa mu baje odgovori: "Fric, za osem grošev na dan smo danes storili že zadosti."

Po boji se je umeknil Fric iz Češke na Saksonsko; na Dunaji pa je ustanovila Marija Terezija v spomin preslavne zmage pri Kolinu red Marije Terezije, ki se podeljuje jedino za vojaške izborne zasluge. Podmaršal grof Daun je prvi dobil veliki križ tega reda.

Kakor snopje za žanjicami na njivi ležali so ubogi vojaki, mrtvi in ranjeni vse križem po bojišči, dokler ni prišlo zadosti voz ponje, na katerih so jih odpeljali v Prago in v druga mesta v bolnice, mrliče pa so zagrebli. V Pragi so ranjence izvrstno vzprejeli; vrli narod se je kar trgal zanje in izkušal, kako bi jim bolje postregel. Pri mestnih vratih se je ustavila dolga vrsta voz.

"Kaj le bode," mrmra vojak topniški oblečen na prvem vozu in pogleda svojega tovariša, ki sloni brez desne roke poleg njega. Ropot in hrušč potihne, in župan praški se oglasi: "Vrli junaci! — Naudušeno Vas pozdravljamo, hrabre boritelje in viteške branitelje domovine. Lepa in tisočera Vam hvala za viteštvo Vaše! Žal, da je marsikdo izmed Vas žrtvoval domovini zdrave svoje ude, mnogi pa, ki so ostali na bojišči, tudi življenje. Domovina, dragi moji, izkušala Vam bode kolikor mogoče povrniti bridko izgubo. Kar ste storili Vi, storili ste iz ljubezni do domovine. Tudi ona Vas ljubi, in zato bode skrbela, kolikor je moči."

Nato jamejo vrli Pražani obsipati vozove, kjer so naloženi ranjenci ter jim dele razne darove slastno pecivo, vino, novce, perilo in kar je še takega, kar se vselej prilega vojaku. Vozovi se začno pomikati do raznih bolnic. Pred veliko vojaško bolnico obstane prvi, največji oddelek. Res si čul tu pa tam škripanje z zobmi, nikogar pa ne, da bi bil stokal, ko so jeli ranjence prekladati z voz in nositi v bolnico, kjer je čez nekaj dnij podmaršal grof Daun sam obiskal fante svoje.

V gorenjem kotu sta ležala drug poleg drugega: Slovenec, ki je vprašal pred praškimi vrati "kaj le bode" in njegov tovariš Čeh, ki ni imel roke. Oba sta bila dobro obezana in že iz nevarnosti.

"Kako je, sinko moj," vpraša grof Daun Slovenca, stopivši k njegovi postelji.

"Ekscelenca, dobro za Vas!" odgovori ta na pol šaljivo na pol resno in nadaljuje: "Mislil sem, da me bode konec, ko mi je granata nogo odnesla, ali iz nova se je potrdilo, da kopriva ne pozebe."

"Kako se pišeš?"

"Matej Kopriva!"

Grof Daun se nasmehne videč, da govori ranjeni vojak resnico, seže v žep, vzame deset cekinov in jih stisne ranjencu v roke, rekoč: "Na, to imaš za začetek; s tem ti pozlatim nogo, katero ti napravijo zdravniki. Za bodočnost ti bode pa skrbel narod sam, kateremu si žrtvoval nogo."

Prav tako je govoril Daun sosedu Čehu, kateremu je krogla zdrobila roko, da so mu jo morali nemudoma odrezati.

General odide, Matej pa prelaga iz roke v roko svetle, čisto nove zlatnike. Odkar je travo tlačil, nikdar še ni bil tako bogat, ali zajedno tudi še nikdar tako siromašen. Sam sebi se jame smiliti. — Čimbolj stiska v roki generalov dar, tem glasneje mu kriče cesarski zlati: "Berač si, pravi berač z leseno nogo in po berglah bodeš prosil milodarov pri ljudeh, ki ti bodo pogostoma pred nosom zapirali vrata in duri." Zajedno pa mu zvené po ušesih generalove in županove besede: "Ljudje vam bodo vse povrnili!" — "Ne bode napačno, če bi," misli si Matej, "toda ljubše bi mi bilo, da imam rakovo kri namesto ljudske blagodarnosti, na katero se mi bode obračati." Solze se mu udero po bledem lici.

(Dalje prihodnjič.)

Delavci, širite svoje glasilo "Glas Svobode"!

Veliko število bolezni je. — Večino teh olajšajo Severova Zdravila.

VARUJTE SE

kašlja, prehlada, razdraženja v grlu, bolečin v prsih, hripavosti in težkega dihanja. Te sedaj lahko odpravite, a neboste jih pozneje. Preden se razvijejo v kaj hujšega, odpravite jih s

Severovim Balzamom za pljuča

(Severa's Balsam for Lungs)
Cena 25 in 50 centov.

REVMATIZEM.

Ali ga imate?

SEVEROVO ZDRAVILO ZOPER REVMATIZEM $1.00

(Severa's Rheumatic Remedy.)

odpravi vzrok s tem, da odstrani strupenine iz ustroja in tako olajša revmatizem in revmatične bolečine, posebno pak kadar v zvezi s

Severovim Gothardskim Oljem

(Severa's Gothard Oil.)

To je zanesljivo mazilo za vsacega v družini, bodi si mlad ali star. Zgoranja dva zdravila, eden za vnajno rabo, drugi za notranjo, so najboljša za odpravo rematizma. 50c.

Severova Zdravila so naprodaj v lekarnah. Vsak lekarnar jih vam lahko dobi. Ako ne, pišite nam. Za posebni zdravniški svet, pišite na

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

POPOLNO ZDRAVJE

VAŠ ZDRAVNIK, kedar vas zdravi tokaj vpraša glede vašega želodca, jeter in droba, kajte njegov prvi čin je stimulirati iste da delujejo; ZAKAJ PA ČAKATI, DA PRIDE DO TEGA? Popravite vzrok takoj predno obolite in odstranite strup iz vašega sistema.

ZAM-ZAM TABLETE

stimulirajo delovanje teh organov, ZAM—ZAM vam dajo rdečo barvo in vas poživijo. ZAM—ZAM je gladka pot do popolnega zdravja, so lahke za vzeti, jih lahko dobite, so lahke in positivne v njih delavanju. Samo en poskus in hvalo jim bodete peli do neba — kupite jih še danes.

Najboljše zdravilo za zabasanost
ZAM-ZAM TABLETE
V lekarnah 10c in 25c.

KAKO JE Z VAŠIMI ZOBMI?

Ako imate iste v slabem stanju ne odlašajte da te se zdraviti takoj, kajti pozneje utegne imeti to slabe posledice za vaše zdravje kakor tudi za vaš žep Pomagal sem že v sto in sto slučajih tukajšnim Slovencem o čemur se lahko prepričate po svojih rojakih. Vsako orodje v mojem uradu, ki gre o vaša usta je čisto in prekuhano s električnim aparatom. Zobe derem brez bolečin. Po večletnem delovanju sem si pridobil sympatije tukajšnih Slovencev. Drugi zobozdravniki zlorabljajo mojo priljubljenost med Slovenci s tem, da vas varajo, da smo v kompaniji. Ne dajte se preslepiti, ampak pridite naravnost v moj urad, kjer imate najboljšo slovensko žensko postrežbo.

DR. A. A. KALBFLEISCH
WHITE CROSS ZOBOZDRAVNIK
6426 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.

Solidna slovenska trgovina

V zalogi imam vso zlatnino in srebrnino, kar jospada v to stroko. Popravljam tudi ure in drugo. V zalogi imam tudi gramofone, slovenske, hrvaške, nemške in angleške plošče. Se priporočam. Za vse pri meni kupljeno blago jamčim.

FRANK ČERNE
6034 St. Clair Ave CLEVELAND, O.

Trgovina s pohištvom, pečmi in železnino.

V. KOBZINA

1849 - 1851 Blue Island Ave.
Tel. Canal 2054 CHICAGO

Rojaki podpirajte trgovino, ki podpira domačo obrt. Naše cene so nižje od drugih. Pridite in prebričajte se!

Vina! Vina!

Rojaki po Ameriki sosebno pa slovenski gostilničarji ki kupujejo od mene doma izdelana vina, me gotovo dobro poznajo in v ta namen se jim, kakor tudi drugim rojakom in gostilničarjem priporočam za obila naročila.

MRS. FRANCES LAUSCHE
6121 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908. Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chigago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Globe, Arizona, Box 503.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St.. Chicago, Ill.
MARTIN V. KONDA, 1615 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JOSIP IVANŠEK, 1524 So. 41. Court, Chicago, Ill.
JOHN BATICH, R. D. No. 1 Box 28 Washington, Pa.
JOE CVETKOVIČ, 810 W. Forth St., Michigan City, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1524 So. 41. Court, Chicago, Ill.
VICTOR S. SKUBIC, 2727 So. 42nd Court, Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN LEVSTIK, 11262 Stephenson ave., Chicago, Ill.
MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatve) pa na John Kalan, 341 —6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja zadno sredo v mesecu, v Welkyevi dvorani, 1805 Blue Island ave.

POZIV NA PRVI OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA.

Začasni odbor Slovenskega zavetišča v Ameriki je poslal nedavno poziv za prvi občni zbor ali konvencijo. Da se bode ta poziv v javnosti še bolj upošteval, smo sklenili spodaj podpisani zastopniki slovenskih listov v Ameriki, da izdamo podoben poziv na vso slovensko javnost, vse večje organizacije in vse slovenske liste. Da dosežemo skupno postopanje vseh naših listov, kteri naj bi zainteresovali javnost, smo poslali najprej nasvete na samostojne slovenske liste z namenom, da že za prvi občni zbor deluje složno vsa naša javnost. Na ta način smo se ognili eventuelnemu predbacivanju, da sklicuje občni zbor samo začasni odbor ali samo ta in oni list. S temi nasveti smo dali priliko vsem samostojnim slovenskim listom, da delujejo že pri sklicanju za dobro in plemenito stvar.

Nasvete smo poslali v podpis: dnevnikom: Glas Naroda, dvotednikom: Clevelandski Ameriki, tednikom: Amer. Slovenec, Edinost, Glasnik, Glas Svobode, Narodni Vestnik, Proletarec in Slovenski Narod, mesečnikom: Naš Gospodar. Poslali nismo vsled skupnega sporazuma na Ave Marija, kteri je verski list in se bavi samo z duševnim življenjem našega naroda in pa Glasilu S. N. P. J.. kteri je uradni list in lastnina S. N. P. J. in sicer zato ne, ker bi S. N. P. J. imela potem pravico do večjega zastopstva na prvem občnem zboru kot druge organizacije, ktere nimajo svojih listov.

Od teh slovenskih listov je podpisalo izjavo za prvi občni zbor šest spodaj navdenih listov, štirje listi pa niso še vrnili izjave. Ker je bilo treba za veljavnost prvega občnega zbora le tretjino slovenskih listov in ker je čas za prvi občni zbor kratek, ne moremo in ne smemo več odlašati s sklicanjem.

Vsled medsebojnega sporazuma sklicujemo torej prvi občni zbor, kot je bilo naznanjeni že v oklicu začasnega odbora, na dan 28. novembra in sicer na 9. uro dopoldne v Dvorano Welky, 1805 Blue Island Avenue, to je vogal Blue Island Ave., 18. cesta in Loomis St., Chicago, Ill.

Prvi občni zbor ima namen, da se odloči, kaj nameravamo ustanoviti, da uredi pravila, voli odbore in direktorij ter da poskrbi, da se započeta misel o Slovenskem zavetišču tudi res izpelje. Ima nadalje nalogo, da združi vso našo javnost za to misel.

Prvi občni zbor obstoji iz sledečih zastopnikov: začasnega odbora, nadalje po jednega zastopnika od prej navedenih slovenskih listov v Ameriki in po jednega zastopnika od vsake podporne organizacije. Med podporne organizacije štejemo naše jednote in zveze, ktere imajo ali ktere obstoje iz več kot iz jednega društva. Na zastopstvo od samostojnih podpornih društev nismo mogli računati, ker imajo le krajeven pomen in ker ne oglašajo redno v javnosti svojega društva. Na ta način bi se lahko ktero prezrlo. Sicer so pa itak člani samostojnih društev po večini v tej ali oni jednoti ali zvezi.

Apelujemo v prvi vrsti na naše Jednote in Zveze, da pošljejo za gotovo vsaka po jednega zastopnika, ker se gre za zadevo, ktera ima prav poseben pomen baš za Jednote in Zveze. Vsaka organizacija naj se posluži svoje pravice do zastopstva, ker je to zelo važno, da pridemo skupaj vsi. Organizacija, ktera ne mara poslati svojega zastopnika pokaže s tem, da je že v principu zoper vsako narodno delo. S tem, da se vabi vse organizacije s pravicami do jednakega zastopstva, se odvzema orožje boja proti zaveti zavetišču: vsaki organizaciji je dana prilika, da zastopa svoje misli in svoja mnenja in ktera se temu prostovoljno odreče, nima tudi nobenih pravic do kikanja, da se ni to ali ono pravilno uredilo. Velika misel za Slovensko zavetišče rabi velikega dela in skupnega zastopstva. Zato naj ne manjka nobenega zastopnika podpornih organizacij. Vsako organizacijo se še formalno povabi pismeno.

Apelujemo na slovenske liste, ktere smo navedli prej, naj ne pozabijo poslati svojih zastopnikov. Listi so tista moderna sredstva, s pomočjo kterih se govori z vsem narodom. Različna so pota, po kterih gredo in različne struje in načela, ktera zastopajo. Toda pred veličastno mislijo: pomagati sirotam lastnega naroda, naj prenehajo vsa nasprotstva in vsa sovraštva. Veliko so napravili listi za probujo naroda, za splošno izobrazbo, za podporne organizacije. Zdaj pa prihaja do njih večje in važnejše uprašanje, kot smo ga imeli kdaj: naše zavetišče. Veliko je žrtvoval narod, veliko gradil in dajal, a do zdaj še ničesar ne, kar bi bilo res last vsega naroda. Prva velika misel je naše zavetišče. In vi, slovenski listi naše domovine, pokažite z dobrim vzgledom, da znate pozabljati na vsa nasprotstva in prepričanja, kadar se gre za korist vsega naroda. Pokažite vi, ki živite za narod in od naroda, da ste vsi na pozorišču, kadar se gre za dobrobit vsega naroda. Naj ne bode lista med nami, kteri bi dajal orožja v roke svojim nasprotnikom kar bi se zgodilo na ta način, da bi skušal zadrževati ali nasprotovati veliki misli o ustanovitvi zavetišča. Bodrite ljudstvo in pomagajte združeno polagati vogelni kamen. Bodite vsi veliki pri veliki in lepi ideji.

Vi, ki danes dvomite, ali bi poslal list ali podporna organizacija svoje zastopnike na prvi občni zbor, vedite, da se ustanavlja zavod, kteri ne bode ne katoliški, ne nekatoliški, ne svobodomiselni in ne politični: zavod, kteri se ustanavlja, bode **narodni** zavod, last vsega naroda. V njem bode imel vsak po razmerah svojo pravico, v njem bode vsak vršil svoje dolžnosti tako, kot mu veleva njegovo prepričanje. V zavodu ne bode prostora samo za ljudi jednakega ali sorodnega prepričanja, v njem bode prostora za vsacega Slovenca po krvi in jeziku.

In vi, ki mogoče mislite, da se vaš poklic ali vaše prepričanje ne strinja s takim zavodom, vedite, da tudi vi živite od naroda in da ste del svojega dela dolžni posvetiti tudi narodu. Ne kažite se ozkosrčne — bodite veliki pri veliki ideji. Ne sodite in ne obsojajte dela naprej: pridite in govorite tam, kjer bode prilika in prostor za to, to je na prvem občnem zboru.

Jedna prošnja do organizacij in slovenskih listov: pošljite najboljše in najbolj zmožne ljudi, ker je naloga prvega občnega zbora za zavetišče velika in težavna, ktera zahteva najboljše ljudi med nami.

Vsled medsebojnega sporazumljenja mora vsak delegat za prvi občni zbor trpeti stroške za svojo osebo in vožnjo sam, oziroma tista organizacija ali tisti list, katerega zastopa dotični delegat. — Začetna blagajna za zavetišče je majhna in nikakor ne more utrpeti, da bi se moglo plačevati stroške za prvi občni zbor. Žrtvujmo vsak nekaj, organizacija in listi, samo da se uresniči od vse slovenske javnosti pozdravljena misel o zavetišču.

Prvi občni zbor zboruje, dokler ne konča svojega dela. Slovenske liste pa še posebej prosimo, naj se udeleže shoda res pravi reprezentati ali zastopniki listov, ker bi po končanem občnem zboru za zavetišče imeli lahko poseben sestanek za zvezo slovenskega časopisja in časnikarjev ali vsaj za nekako medsebojno zbližanje, kar bi bilo samo na korist listom — ljudstvu in splošni izobrazbi sploh.

Delujmo roka v roki za to, da bode dan 28. novembra res pravi zahvalni in zgodovinski dan slovenskega naroda v Ameriki.

Ta oklic naj se smatra zajedno za vabilo. Prosimo, da ga ponatisnejo vsi slovenski listi v novi domovini. Kdor ima kake dobre nasvete glede zavetišča samega, naj jih pošlje na tajnika začasnega odbora V. S. Skubic, 2727 S. 42nd Ct., Chicago, Ill., ali pa na začasnega zastopnika slovenskega časopisja za sklicanje prvega občnega zbora: Fr. Krže, 2616 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Končujemo z najlepšim upanjem, da se uresniči najlepša misel, kar se jo je kdaj rodilo v naši novi domovini med nami, velika in plemenita misel o Slovenskem zavetišču v Ameriki, in pozdravljamo ves narod.

Za dnevnike: Glas Naroda per Frank Sakser, l. r.

Za dvotednike: Clevelandska Amerika per Louis Pirc, l. r.

Za tednike: Glas Svobode per M. V. Konda, l. r.; Narodni Vestnik per Ivan Zupan, l. r.; Slovenski Narod per E. J. Mensinger, l. r.

Za mesečnike: Naš Gospodar per Fr. Krže, l. r.

Vabi se Slovence in Slovenke, staro in mlado na veliko

DOMAČO VESELICO

katero priredi

SLOVENSKO SVOB. PODPORNO DRUŠTVO ŠTEV. 1, S. S. P. Z.

v Krkovičevi Dvorani

na vogalu Blue Island Ave. in 19. ceste; nasproti Kasperjeve Banke

V SOBOTO, DNE 23. NOVEMBRA 1912.

Začetek ob 8 uri večer. Izvrstna godba: "Češki Trio iz Prage".

Vstopnina 25c; Garderoba prosta.

ODBOR.

VABILO

na zabavno veselico s plesom

katero priredi prigodom prvega občnega sestanka

ZASTOPNIKOV SLOV. NARODA V AMERIKI

začasni odbor

SLOVENSKE SIROTIŠNICE

na zahvalni dan, dne 28. novembra ob 6 uri pop. v Narodni Dvorani,
na 18. cesti in Centre ulici, Chicago, Illinois.

VSTOPNINA 25c ZA POSAMEZNO OSEBO.

Vstopnice je dobiti pri vsih slov. gostilničarjih.

OPOMBA: Čist dobiček gre v korist SIROTIŠNICE.

VSI DOBRODOŠLI! ZAČASNI ODBOR.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE"

3622 W. 26. St., Chicago, Ill.

CANKARJEVI SPISI:

Krpanova kobila 1.00
Gospa Judit ..... .75
Hiša Marije Pomočnice..... .75
Knjiga za lahkomiselne ljudi....$1.00
Nina ..... .75
Ob zori $1.00
Vinjete $1.00
Zgodbe iz doline, šent florjanske .75
Za križen $1.00

JURČIČEVI SPISI:

V. zv. Hči mestnega sodnika, Sin kmetskega cesarja... .50
VI. zv. Sosedov sin, Telečja pečenka in dr. ..... .50
VII. zv. Lepa Vida, Ivan Erazem Tatenbah ..... .50
IX. zv.: Doktor Zober; Med dvema stoloma ..... .50
X. zv. Rokovnjači, zg. r. Šest parov klobas, Ženitev iz nevošljiosti in dr..... .50
XI. zv.: Tugomer, drama iz slov. življenja; Berite Novice; Veronika Deseniška.... .50

KERSNIKOVI SPISI:

Agitator $1.00
Berite Novice, Politični listki ..$1.25
Cyklamen $1.00
Gospod Janez, Kmetske slike i dr.$2.00
Jara gospoda, Očetov greh $1.00
Lutrski ljudje, Testament $1.00
Na Žerinjah $1.00
Rošljin in Vrjanko $1.00
Zbrani spisi, (pesmi) ..... .50

Levstika spisi:

Obsojenci $1.00
Svoboda ..... .10

STRITARJA SPISI:

Lešniki ..... .60
Jagode ..... .60
Pod lipo ..... .60
Zimski večeri ..... .60

Murnika spisi:

Najhujši sovražniki ..... .30
Znanci ..... .75

Meška spisi:

Mir božji $1.00
Ob tihih večerih $1.50

Remcovi spisi:

Ljubezen Končanove Klare .... .75
Premaganci ..... .30
Velik punt ..... .75
V Študentovskih ulicah ..... .75
Zadnji rodovine Benalja ..... .75

SIENKIEWICZOVI SPISI:

Brez dogme $1.50
Mali vitez v 3 delih.....$2.50
Potop II. $1.25
Rodbina Polaneških v 3 delih....$3.50

Šorlija spisi:

Človek in pol $1.25
Novele in črtice, (vezana).....$1.50
Pot za razpotjem, (vezana) $1.50

TAVČARJEVE POVESTI.

II. zv.: Otok in struga; V Karlovcu; Valovi življenja; In vendar; Tat; Gospod Ciril; Čez osem let; Soror Pia $1.25
III. zv.: Ivan Solnce; Grajski pisar $1.25
IV. zv.: Tiberius Pannonicus; Kuzovci; — Vita. vitae meae $1.25

TOLSTOJEVI SPISI:

Kazaki ..... .75

TRDINATOVI SPISI:

Bohovi huzarji in Iliri $1.25
Bajke in povesti, I. zvezek..... .75
" " " II. " ..... .75
" " " III. " ..... .75
" " " IV. " ..... .75
Bajke in povesti, V. zv. 1.25
Bajke in povesti, VI. zv. ..... .75

Trošta spisi:

Pri stricu ..... .40

PREVODI

Iz svetovne književnosti.

Ben Hur, (vezana).....$2.00
Blagor na vrtu cvetočih breskev .50
Dim ..... .40
Igralec, iz spominov mladeniča. Roman ..... .75
Islandski ribič ..... .50
Jacque Damour in Nais Micoulin .50
Jan Marija Plojhar Roman $1.75
Karamfil s pesnikovega groba.. .25
Mali lord ..... .75
Momenti $1.25
Novele: Morilec, Debeluška; Morilec: Končano; Pijanec in dr. .75
Pet tednov v zrakoplovu (vez.)$1.75
Povesti Maksima Gorki ..... .75
Prva ljubezen ..... .50
Ruska moderna $1.50
Tolstoj in njegovo poslanstvo... .30
Taras Buljba ..... .75
Tartarin iz Taraskona ..... .50
Vohun ..... .75

Leposlovna knjižnica:

Razporoka $1.00
Mož Simone $1.00
Ponižani in razžaljeni.....$1.00
Straža $1.00
Skrivnosti srca ..... .60

Ljudska knjižnica:

Znamenje štirih, v 3. sešitkih... .30

KNEZOVA KNJIŽICA.

2. zv.: Gorski potoki; Planinska idila; Matija Valjavec.. .40
9. zv.: Za vozom; Izgnanci; Študent Lojze; Fenny; Klanec siromakov ..... .40
10. zv.: Življenje in smrt Petra Novljana; Ella ..... .40
11. zv.: Križ na gori; Spomini gospoda Ignacija Brumra ..... .40
12. zv.: Potepuh Marko in kralj Matjaš; V mesečini; Brez zadnjega poglavja ..... .40
17. zv.: Brambovci: Mladost; Vojna ..... .40

Knjižnica časopisa "Naprej!"

3. zv.: Zakaj smo socialisti? ... .10
6. zv.: Prolearijat ..... .15
7. zv.: Katoliško svetovno naziranje in svobodna znanost 35
9. zv.: Kapitalistični razred ... .15

Knjižnica Narod. založbe v Celju.

II. zv.: Izlet g. Brouška v XV. stoletje ..... .75

Narodna Biblioteka:

Babica ..... .50
General Lavdon ..... .25
Zaroka o polnoči ..... .15
Za kruhom ..... .15

Slovanska knjižnica:

Na bojišču ..... .40
Pripovesti o Petru velikem..... .75
Slučaji usode ..... .75
Božična noč ..... .40
Mladost ..... .40

Svetovna knjižnica:

Aleksanda Dumas:

Dama s kamelijami $1.00
Grof Monte Cristo ...$2.00
Trije Muškertirji..... 2.25
Dvajset let pozneje, (nadaljevanje Treh Muškertirjev.).... 2.25

VENEC SLOVANSKIH POVESTI.

Slovanske povesti zbrane od najboljših slovanskih pisateljev, prestavljene na slovenski jezik.

3. zv.: Prokleti ste...!..... .50
4. zv.: Rusinja ..... .50
5. zv.: Lux in tenebris lucet .. .50
6. zv.: Črtice z ogljem..... .50
7. zv.: Bolnik ..... .50
8. zv.: Kako se je pijanec izpreobrnil ..... .50
9. zvl.: Jazbec pred sodnijo ... .50

ZABAVNA KNJIŽNICA.

12. zv.: Z viharja v zavetje .. .50
13. zv.: Za staro pravdo ..... .50
14. zv.: Sami med seboj. Učenjak (Igri.)..... .25
15. zv.: Pogreb, Brez volje, Črtice. In druge povesti.... .50
16. zv.: Pri Jugoslovanih ..... .50
17. zv.: Pot spokornikov, in druge ..... .50
20. zv.: Amerikanci (igra) in povesti ..... .50

RAZNI DRUGI SPISI IN PREVODI:

Andersenove pravljice ..... .50
Avstralija in nje otoki..... .50
Bele noči ..... .25
Bitka pri Visu..... .30
Boj za pravico..... .40
Brodkovski odvetnik ..... .75
Burska vojska ..... .30
Cesar Jožef II..... .25
Bolgarija in Srbija ..... .50
Barvaste črepinje ..... .30
Črna žena ..... .75
Deteljica ..... .20
Dobra gospodinja (vezana)..... 1.50
Džungl $1.00
Elizabeta ..... .30
Etiketa in politika..... .15
Francka in drugo..... .25
Gozdovnik, 1. zvezek ..... .50
Humoristični leksikon ..... .30
Igračke ..... .75
Ilijada ..... .50
Izdajavec ..... .50
Iz nižin življenja ..... .50
Iz dnevnika malega poredneža.. .75
Jurkica Agičeva 1.00
Kako naj se pišejo zasebna pisma ..... .75
Kako vzgaja uso da..... .40
Kacijanar ..... .50
Krvava noč v Ljubljani 35
Kitajci in Japonci ..... .50
Knez črni Jurij..... .20
Kraljica Draga ..... .25
Križana usmiljenost ..... .40
Križem sveta ..... .40
Kultura in politika..... .10
Lazarič Lindarski, povest v verzich ..... .70
Marjetica ..... .50
Materina žrtev ..... .50
Malo življenje ..... .50
Med knjigami in ljudmi..... .25
Mina ..... .50
Mlinarjev Janez ..... .40
Na krivih potih 40
Narodne pripovedke soških planin 1.50
Oče naš ..... .50
O kulturnem pomenu slovenske reformacije ..... .50
Pisana mati ..... .40
Politično življenje Slovencev.. .30
Poljub ..... .25
Postrežba bolnikov ..... .20
Peter Prostak (vezana)..... .40
Pol litra vipavca..... .75
Popolna slovnica esperandskega jezika ..... .50
Pod spovednim pečatom; prva knjiga 1.25
Pod spovednim pečatom; druga knjiga 1.00
Prilike patra Bonaventure..... .40
Pred nevihto ..... .30
Reformacije in socialistični boji slovenskih kmetov ..... .50
Revolucija na Portugalskem.... .30
Reliefi ..... .75
Rječnik hrvatsko-slovenski ..... .50
Rusko-japonska vojska s krasnimi slikami iz bojišča 18 snopičev 2.25
Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini leta 1878, II. zv. ... .75
Skrivnost najdenke ..... .30
Socijalizem in moderna veda... .50
Spake ..... .75
Spomini na Prešerna..... .75
Srečolovec ..... .20
Štiri ruske slike (vezana)..... .50
Štiri ruske slike (broširana)... .30
Tajnosti španske inkvizicije, I. zv.. 05
Telesni naš postanek razvoj in konec ..... .75
Tilho in drugi ..... .75
Turki pred svetim Tilnom (vezana 1.00
Ukrajinske dume ..... .15
Undina ..... .45
Uporniki ..... .40
Utrinki $1.00
Vaška kronika ..... .75
V delu je rešitev..... .20
Veliki trgovec ..... .50
V kamnolomu ..... .30
V naravi ..... .50
Vojska na Turškem..... .35
Vstaja Škenderbergova (vezana) .40
V tujih službah ..... .50
V znamenju življenja ..... .75
Za bratoljubje ..... .40
Za srečo ..... .40
Zgodovina avstrijsko ogrske monarhije ..... .25
Življenja trnjeva pot..... .40
Zlatokopi ..... .30
Zmaj iz Bosne..... .50
Zlatarjevo zlato ..... .75

Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah po en ali dva centa. . Poštnina je pri vseh teh cenah že všteta.

G VOKOUN

1411 W. 18th St., Chicago.

V moji trgovini se dobe prve vrste cigare, dobre svalčice in raznoličen tabak iz vseh dežela.

Slovenci, oglašajte se pri meni!

Telefon Canal 2301

Popravljalnica dežnikov in pip

Tel. Canal 3764

RUDOLF SMRCEK

Edina slovenska knjigovezница v Chicagi

1412 WEST 18th STREET

Se priporoča rojakom.

Najnižje cene.

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"

"Glas Svobode"
(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by M. V. KONDA & CO
3622 W. 26 Street Chicago, Illinois

Subscription $2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiseln list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto..... $2.00
za pol leta..... $1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto..... $2.50
za pol leta..... $1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
3622 W. 26 STR. CHICAGO, ILL

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tud STARI naslov.

231

STAVKA RUDARJEV V UTAH.

Veliki delavski boji v enem delu dežele včinkujejo z največjo hitrostjo nazaj na občutje izkoriščanih v drugih krajih. Že tedna sem kljubujejo v W. Virginiji nekaj tisočev vrlih premogarjev rudnemu kapitalu in ž njim zavezani milici. Nobeno nasilje, ki je bilo izvršeno proti njim in njihovim rodbinam, jih ni moglo omajiti v trdnem sklepu: zmagati za vsako ceno.

In med tem, ko so se oni tisoči še borili za zboljšanje svojih delavskih razmer, prenehalo je dne 18. septembra kar trenukoma svoje delo 40000 rudarjev v Utah.

Oboroženi so zapustili rudnike ter izjavili, da nimajo svoje orožje za grozitev, marveč edino za svojo obrambo in varstvo proti morabitnem napadu od "special čuvajev" in milice.

Do sedaj so vsi poskusi rudniških baronov bili brezuspešni, da bi vničili stavko. Da, vse kaže da gibanje celo raste, ter vedno se nove skupine pridružujejo stavkarjem, ki vsi pripadajo k Western Federation of Miners.

Stavka je v poglavitnem naperjena proti Utah Copper Company. Zahteve rudarjev so: višje mezde in odprava graft-formanov, kateri delavce mesečno oropajo za 10 do 15 dolarjev.

Bržkone se bo v kratkem času 10,000 mož udeležilo stavke, ker k prvotnemu številu 4000, ki so dne 18. septembra zastavkali, se je že 2000 druzih pridružilo.

Kakor se poroča, so rudarji vse revolverje in municijo pokupili v Salt Lake City in v sosednih mestih, a posestniki rudnikov so svoje straže oborožili s puškami.

Governer Spry je stavkarje obvestil, da bo poklicana milica, če bodo napadali v rudnike poslane skabe; stavkarji so pa odgovorili, da ne bodo trpeli stavkoskaze, ter stražijo železnico Denver in Rio Grande, da se ljudje ne uvažajo.

300 šerifov straži kompanijsko imetje in bati se je spopada, ko hitro nevolja prikipi do vrhunca. Stavkarji imajo precejšne strategične koristi, radi osobitosti lege mesta Bingham. Ono je štiri milje dolgo in 40 čevljev široko, ter predstavlja eno samo vijočo in strmo cesto, ki se spenja tja v Canyon. Na obeh straneh so stanovanjske hiše in saloni, vmes z ozko cesto; stranice Canyona se za hišami vzdigujejo več 100 čevljev visoko.

V Binghamu se nahaja največji bakreni rudnik sveta; točno rečeno sploh ni rudnik, marveč vsi grebeni in hribi se odstranijo in raztopijo, da se dobi visoki odstotek bakra, katerega vsebujejo. Raz teh hribov zamore 100 rudarjev celi armadi kljubovati, seveda če so dobro založeni s provijantom.

Brežnost Canyona je prestrma, da bi se mogla železnica izpeljati v mesto; zato leži postaja na spodnjem delu mesta in je malo nade, da bi mogli skabi pod zaščito priti v bakrene rudnike.

Pričakuje se, da bodo tudi zastavkali delavci v Nevada Consolidated in v Chino rudnikih ter da bodo topilničarji stopili v solidarno stavko.

Vsaki dan, ki se v teh podjetjih ne dela, prinaša ogromne zgube podjetnikom, ker dobiček, katerega sicer delavci vsaki dan proizvajajo, je naravnost kolosaln. Radi tega ni pričakovati, da bi podjetniki pustili priti do dolgotrajnega boja. Brzeje ko ugodijo zahtevam štrajkujočih, toliko bolje in koristnejše za njih same.

NAPREDOVANJE ZAMORCEV.

Pred petdesetimi leti bili so Zamorci v Zdr. državah osvobojeni, to se reče, bili so rešeni robstva in opremljeni z "neprodatnimi človeškimi pravicami" belokožcev, bili so proglašeni svobodnim in z belci enakopravni.

Na kakšen način so se črnci v teh 50 letih v raznih odnošajih življenja razvili, podaja dovolj jasno v tozadevni razpravi Th. Jesse Jones iz zveznega urada za vzgojo. V prvi vrsti se pokaže, da črno ljudstvo se sicer počasi toda vstrajno množi; v večini južnih držav je črno ljudstvo pač pojemalo, toda poslednjo ljudsko štetje v Zdr. državah izkazuje, da so se Zamorci v celoti pomnožili in da jih je v Zdr. državah preko 10 milijonov.

Od leta 1900 se je umrljivost med črnci znatno zmanjšala in proti 15 na tisoč belokožcev; le ta znaša danes 21 na tisoč, najvišjo umrljivost črncev med v 48 ameriških mestih je Charleston, S. C., izkazalo, 89.3 na tisoč in najmanjšo v Sprinfield, O., 16.2; umrljivost belih je bila v Charlestonu 18.9 in v Springfieldu 12.

Najvišja umrljivost belokožcev je bila v Raleigh, N. C., 24.5, toda tamkajšna umrljivost črncev izkazuje 33.5. In tako je po vsih mestih dežele na Jugu in Severu, povsod so Zamorci znatno na škodi.

K razmeroma veliki umrljivosti črncev, je pretežnega vzroka iskati v preziranju vsih higieničnih pravil, nevednosti in nesnagi. — Kjer so se črnci gospodarstveno in duševno povzdignili, tam tudi pojema umrljivost. In v zadnjih letih so se v tem oziru znatno povzdignili. Zamorci Zdr. držav imajo danes posestva in inovine od katerih davek plačujejo, v vrednosti kakih 600 milijonov dolarjev.

Zamorci imajo 62 bank, oskrbujejo tovarne in obširne plantaže v mnogih južnih državah.

National Negro Business League bo oktobra meseca prihodnjega leta praznovala spomenico osvobojenja, s katero bodo združene razstave po vsih državah in kjer se bo kazalo napredovanje črncev v trgovskem, obrtnem, moraličnem in umstvenem oziru. — Med Zamorci obstoji veliko število društev in podpornih zvez ter izgojevalnih in religioznih družb, katere imajo ogromnega premoženja. Črnci so, kakor razumljivo, religiozno daleč zaostali, tedaj ni čuda, če imajo okoli 40,000 svetišč religiozne domišljije in praznoverstva — cerkve imenovane —; poleg tega imajo še 34,681 nedeljskih šol, ki so obiskovane od 1,740,000 otrok. Vrednost cerkvenega imetja črncev znaša $56,636.-159 in vrednost šol ter raznih izgojevališč samo približno $16,000,-000.00. —

Štirideset odstotkov poljedelskih delavcev na Jugu je črncev. Nahaja se 890,000 niger-farmerjev na Jugu, od katerih je pa samo 218,000 posestnikov farm.

Na Jugu se je belo ljudstvo v minulih desetih letih za 20 odstotkov, a črncev samo za 10 odstotkov pomnožilo. Črnih analfabetov na Jugu se je v desetletju zmanjšalo za 15 odstotkov, a belokožcev pa samo za 4 odstotke. V tej točki morajo tedaj belokožci revnejšega razreda zaostati za črncem.

Dejstvo osvetljuje v čudni luči kulturne razmere na Jugu, ko med sto belokožcev je sedem, ki ne znajo čitati ne pisati. Da imajo črnci izvrsten talent za izkoriščanje svojih bližnjih, se osobito v južnih državah dokaže v številnih slučajih. Tu je n. pr. neki John Merrich, bivši brivec, v Durham, N. C. popred suženj, ki sedaj v tem mestu lastuje 80 hiš in je predsednik največje zavarovalnice črncev vsega sveta.

Vse kaže, da je Durham sploh zaobljubljeni kraj za črnce. Tam se nahaja ena tovarna za nogavice, ki je last črncev in vposleni so v njej izključno črnci; ena banka črncev, črncev department trgovina, opekarne, pile ali žage, in dve zemljiščni prodajalni. V Zdr. državah izhaja 400 časnikov za črnce, ter je 35,000 z. učiteljev, 2000 odvetnikov in 37,000 popov. V poslednjem letu je 2,700,000 otrok obiskavalo šole, to je elementarne razrede in 650 je hodilo v višje šole in kolegije.

Pred petdesetimi leti bilo je samo 5 odstotkov, ki so umeli čitati in pisati, danes jih je 65 odstotkov. Med črnci je tudi nekaj iznajditeljev, pisateljev in profesorjev višjih šol.

Od poslednjih let sem, so črnci v južnih državah postali politično nepravni, ali Jones je mnenja, da nepolitični črnci imajo veliko večjo vrednost na gospodarstvenem polju, kot njih politični bratje. Politikujoči črnci so večinoma surove in brutalne propalice, ki so vedno pripravljeni najumazanejša dninarska posla opravljati za bele strankarske bose, ter glasove črncev najsibo na katerosihoče stranko prodati, kot n. pr. je bilo zopet opaziti pri poslednji republikanski narodni konvenciji.

Vse skupaj vzeto, so črnci v minulih 50 letih izborno napredovali. —

"BOJ POD KONKURENČNIM SISTEMOM NI VREDEN NAPORA".

Gorenje krilate, a povsem resnične besede je J. A. Wayland, izdajatelj in urednik socialističnega tednika "Appeal to Reason" napisal na listič, predno si je pognal kroglo v glavo.

Tozadevna brzojavka se glasi: "Girard, Kans., 11. nov. — J. A. Wayland, ustanovitelj in izdajatelj "Appeal to Reason" se je minulo noč ustrelil v svojem stanovanju. Ovil si je glavo s rjuhami, da je oslabil pok strela, ki ga je usmrtil; ustrelil se je v usta. Med listi knjige, ki je ležala na postelji, našli so listič, na katerem je bilo pisano: "Boj pod konkurenčnim sistemom ni vreden napora; pustite vse na miru!"

Prijatelji Waylanda pripisujejo njegovo otožnost, katero so zadnje čase na njem opazili, dejstvu, da je njegova soproga pred letom smrt storila vsled nezgode avtomobila. K temu so prišle še uradna preganjanja. Danes se je imel Wayland zglasiti pred zveznim sodiščem, da bi se zagovarjal radi člankov o upravi zvezne kaznilnice v Leavenworth. Naredili so mu proces radi žalenja nekega uradnika in Wayland se je bal, da mu odtegnejo poštni promet za njegov list, kar bi ga ugonobilo."

Naj si bo, kakor že hoče; smelo pa trdimo, da so krivi njegove, za delavsko korist prerane smrti oni, ki so ga vedno preganjali.

"Appeal to Reason" je najbolj razširjeni socialistični list v Ameriki in ima preko pol milijona izdaj. Vzlic njegovi izvanredno nizki ceni, je vseeno mnogo takih nevednežev, ki so pokojnika prištevali k milijonarjem, med tem ko se je v resnici velikokrat boril z finančnimi križami. Kdor ni všeč časnikarstva, tisti nemore soditi o tozadevnih denarnih razmerah. Wittich v Cincinnati, Berger v Milwaukee in drugi znajo o tem pesem peti. Najbolj modro je bil storil Viljem Bracke v Brunšviku. Izdajal je "Volksfreund-a" za časa, ko delavstvo še ni bilo sposobno takšno podjetje vspešno voditi. A kohitro so Brunšvikarji izrazili najmanjšo željo, da bi list zadruga prevzela, takoj jim je Bracke odgovoril: "Tukaj imate list brezplačno s vsemi pritličninami, ter dam vam povrhu še denar." — In dal je. On je sicer vzlic temu veliko prerano umrl, toda "Volksfreund" ga ni zadavil.

Cenjeni čitatelji naj bodo uverjeni, da časnikarstvo je silno težaven posel. Seveda časnik in časnik je razloček, kot noč in dan. Kdor bo samo papir napolnil, izogibal se vsake najmanjše kritike in polemike, pisal pravcato nesmisel, tistemu se ni bati, da bi prišel v konflikt s kazenskim ali pa s poštnim zakonom. Toda vprašanje je, komu pa koristi takšen list? Delavskemu ljudstvu prav gotovo ne! — —

Vzemimo n. pr. klerikalne liste; ali je urednik ali so izdajatelji takšne papirnate cunje v kakšni nevarnosti radi radikalne pisave? Kaj še! Le ti škribanti edino ljudstvo slepijo, kar je povolji škofom, papežu, vladarjem, vladam, kapitalistom in škribantom samim, ker vsi le ti parasiti izkoriščajo nevedno maso; in bolj da je le ta nevedna masa zabita, tembolje se izkoriščevalne pijavke počutijo, redé in pasejo.

Tedaj proč s takimi listi! Oni se ne bore za ljudski blagor, marveč se bore za svoj obstanek, za svoje udobno življenje.

Pokojni J. A. Wayland je popolnoma prav imel, ko je na listič napisal: "Boj pod konkurenčnim sistemom ni vreden napora." Tudi mi smo mnogokrat premišljali: čemu se borimo? Za druge se boriti, se nevarnosti izpostavljati, sosebno, ko gotovi pridaniči na nas prežijo liki krokarji na mrhovino, in vse to za bore življenske potrebe, katere so dovolj skromne. Vrhu vsega se pa še taki naročniki dobijo — resnici na ljubo, moramo povdarjati, da so to silno redki slučaji — ki mislijo, da če se za pol leta na list naroči, ima že kakšne predpravice in da mora urednik plesati, kot on piska. Kaj pa še!

Da bolj živo oslikamo takega nadutneža, naj omenimo nekoga, ki niti naročnik ni, kajti kot bivši zastopnik, dobil je list brezplačno in menda ga še dobiva, in baš ta človek — povdarjamo, da on edini — nam je bil pisal ob času, ko smo list povečali in za pol dolarja podražili, da je list — predrag!

To je nam oteha, da je ta človek edini med ameriškimi Slovenci, ki tako nesmiselno sodi.

Na vsem svetu niso časniki nikjer tako ceno, kot baš v Ameriki. $2 znaša naročnina za celo leto, to je 52 oziroma 53 iztisov, 8 strani po 6 predalov, tedaj na leto 2496 kolon čtiva, čtivo vedno drugo, vedno novo. Koliko bi stala knjiga take obsežnosti? Sigurno več kot $2.00, povrhu vsega ostaja pa še vsebina knjige vedno ena in ista.

Tedaj je časopisje najboljše in najceneje čtivo, to se reče, če je vsebina po tem. Časnik, ki ljudstvu nič ne koristi, da, ki ljudstvu naravnost škoduje, ni vreden, da se ga bi v roke vzelo, še manje pa uporabljalo na prostoru, kamur cesar peš hodi.

Tedaj, kakor smo omenili, smo tudi mi bili mnenja: "Boj pod konkurenčnim sistemom ni vreden napora"; toda druga misel nam pa je narekovala, da se imamo bojevati do zmage. In v to nam pripomorejo naši vrli rojaki, ki se kakšnega pol leta sem nepričakovano mnogoštevilno na "Glas Svobode" naročavajo. To dejstvo nam daje pogum, da vstrajamo na našem stališču in da orjemo ledino, sejemo seme in veselili se bomo bogate žetve, katera bo prišla vam kot nam v korist.

Naši zastopniki se vrlo trudijo za razširjanje lista, le malo jih je, ki mislijo da je s tem vse v redu, da so le uvrščeni med zastopniki; kar pa nikakor ni tako.

Sicer je pa vsaki naročnik Glas Svobode lahko tudi zastopnik lista in tako pripomore do cilja, katerega smo si stavili kot svobodomiselni, resnicoljubni in pošteni časnikarji.

Srčna naša želja je dva kratna izdaja lista, kar je tudi prepotrebna stvar, ker potem zamoremo s podvojeno silo delati za dosego vaših pravic, katere vam čisto naravno slišijo.

Tedaj naše geslo naj nam bode: Roka v roki, nevstrašeno naprej do cilja!

SVOJI K SVOJIM!

Rojaki, kateri mislite kupiti svrhne suknje ali obleke, pridite k meni, v mojo prodajalno, kjer imam v zalogi najraznovrstnejšo blago najmodernejšega kroja. — Prepričajte se sami, da pri meni dobite blago veliko ceneje kot pa kje druge. Večletna skušnja v trgovini me je naučila kako nakupiti dobro, trpežno in moderno blago po najnižji ceni. Take čevlje in po tej ceni kot jih dobite pri meni, jih ne dobite v nobeni drugi prodajalni. Čemu podpirati jude, ki Vas le takrat poznajo, kedar Vas vidijo v svoji prodajalni s cvenkom v žepu. Jaz Vam jamčim za kakovost in nizke cene, toraj pridite k meni in prepričajte se!

Rojakom v Waukeganu in North Chicago se priporočam za obilen obisk. Vi zmenoj, jaz z Vami!

Moja trgovina je na 10. cesti in McAlister ulici, v North Chicago.

12-31-12 MARTIN BRUNET
Advertisement.

Schwitznerj ve obleke so najboljše!

Ste se že pripravili za zimsko obleko?

Naša zaloga najboljša in največja na Blue Island Avenue.

Obleke in suknje od $7.00 do $25.00

Popolna zaloga spodnjih zimskih oblek, srajc, klobukov, kap itd. - - -

Schwitzner CLOTHING CO.
1828-30 BLUE ISLAND AVE.

Največja in najstareja lekarna v Chicagi

C. G. FOUČEK

Lekarnar 25 let

1801 Center ave. vogal 18. cesta

Kedar potrebujete zdravila, ali lekarsko pomoč pridite k meni, kjer Vam najboljše postrežem.

V moji lekarni uradujejo skušeni češki-slovenski zdravniki in njihove recepte izgotovim natančno.

V moji lekarni se nahaja p o š t a že nad 14 let in v katerem času smo odposlali nad 10 milijonov kron. Prejemam hranilne vložke in plačam 3% obresti. Denar dvignete kedar hočete.

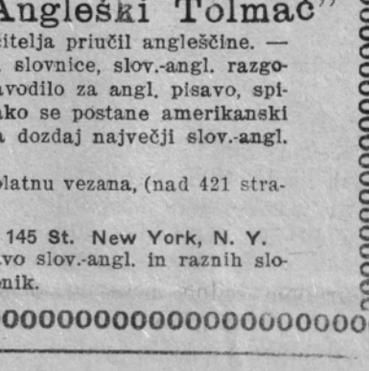

C. G. Fouček
1801 Centre Ave
CHICAGO

Prodajam šifkarte za vse linije in izdelujemo vse notarske posle, kot: pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, potrdila itd. Vselej se obrnite do nas z zaupanjem.

KDOR HOČE DELA

naj se nemudoma naroči na najnovejšo knjigo:

"Veliki Slovensko-Angleški Tolmač"

da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine. — Knjiga obsega poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodilo za angl. pisavo, spisovanje angleških pisem in kako se postane amerikanski državljan. Vrhutega ima knjiga dozdaj največji slov.-angl. in angl.-slov. slovar.

Knjiga, trdo in okusno v platnu vezana, (nad 421 strani) stane $2 — in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 53 8 W. — 145 St. New York, N. Y.

Edino in največje založništvo slov.-angl. in raznih slovenskih knjig. — Pišite po cenik.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE

NARODNA TISKARNA

2146-50 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

TEL. CANAL 445

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

Dajte zdelati svoje tiskovine pri

"SPRAVEDLNOST"

1825 Loomis St. Telefon Canal 1015

Cene zmerne —o— Delo solidno

"SPRAVEDLNOST" EDINI ČEŠKI, UNIJSKI DNEVNIK STANE 10C. NA TEDEN.

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer se toči vedno sveže Schoenhofen-Edelweiss pivo in kjer se dobe domača vina in najboljše unijske cigare.

Kegljišče.

ANTON MLADIČ

2348 Blue Island Ave. Chicago.

FRANK KORBAR-JEVA GOSTILNA

Druga vrata zapadno od postaje.

Agent za Schiltz Milwaukee Famous pivo.

WITT, ILL.

COLORADO COLUMBINE BREWING CO.

Domača pivovarna.

Slovenci, podpirajte domačo industrijo!

JOE GOLOB,
redsed., blagajnik in upravitelj.
URAD: 103 Harrison ave.,
LEADVILLE, COLO

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Slovenci, podpirajte "Glas Svobode" z inseriranjem!

Slovenska Delavska Podporna in Penzijska Družba

Ustanov. 21. nov. 1909 — Inkorp. 15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Martin Jager, L. Box 102, Conemaugh, Pa.
PODPREDSEDNIK: J. Zakrajšek, R. R. 3 Box 57 Columbus, Kans.
TAJNIK: Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Jos. Mostar, Box 120, Adamsburg, Pa.
BLAGAJNIK: John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ALOJZ FLERE, predsednik, Box 121, Adamsburg, Pa.
MATH PETRICH, I., Box 183, Cliff Mine, Pa.
HENRY LAMUTH, II., Box 114, Marianna, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN LEKŠE, predsednik, Box 94, Mulberry, Breezy Hill Sta. Kan.
ALBERT ŠVAJGAR, II. Box 146, Livingston, Ill.
JOHN GOMILAR, III., R. F. D. No. 3 Box 144A, Johnstown, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

MARTIN HORVAT, Box 140, Darragh, Pa.
ALOJZ ŽAGAR, Herminie, Pa.
MARTIN PUMPE, Box 130 Adamsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. Geo. Boehm, Arona, Pa.

Glasilo je "Glas Svobode."

Vsem društvam oziroma dr. uradnikom na znanje, da v poslej pošiljajo denar na sedanjega blagajnika.

V DOBROHOTNO VPOŠTEVANJEE.

Nastopivši urad glavnega blagajnika S. D. P. in P. Družbe se tem potom zahvaljujem vsim bratom delegatom, kakor tudi prejšnemu gl. odboru te organizacije, kateri so stavili v me toliko zaupanja, da so me zvolili blagajnikom naše organizacije.

Zagotavljam vam, da bom vršil svojo nalogo vestno, natančno in pošteno, ob jednem pa prosim uradnike krajevnih društev, posebno tajnike in blagajnike, da vestno in točno ter natančno izvršujejo svoje dolžnosti, posebno pri izdelovanju mesečnih poročil in pri pošiljanju denarja, da bo poslovanje med društvi in glavnim uradom redno, posebno kar se tiče finančnih zadev.

Vsak društveni blagajnik mora poslati asesment in drugo z mesečnim poročilom na glavnega blagajnika. To mesečno poročilo mora društveni tajnik izdelati in pregledati, da je prav spopolnjeno, blagajnikova dolžnost pa je, da odpošlje nič manj in nič več denarja kot ga izkazuje mesečno poročilo. Posebno je treba tudi paziti na to, da se poročilo poslano na glavnega tajnika ravno tako glasilo, kot poročilo na glavnega blagajnika. Ako so poročila različna tedaj se ne morejo vjemati blagajnikove knjige s tajnikovimi in tudi ne z društvenimi. In da se temu odpomore in če hočete, da bodemo imeli vsak svoje knjige in račune v lepem redu tedaj moramo biti jako natančni. V mesecu oktobru se je prigodilo, da sem v dveh slučajih prejel manjšo svoto, kot pa je bila izkazana na poročilu. Razume se, da tista društva bodo morala poslati primanjkljaj. Ne pritožujte se radi tega opomina. Natančnost in red mora biti, za vsak cent, ki ga izkažete na svojih poročilih je vam glavni odbor odgovoren, za to pa je tudi treba, da se glavni odbor varuje pred vsakim sumničenjem. Naša Družba lepo napreduje in napredovala bo še bolj — ko hitro pokažemo javnosti, da smo odprti, da nič ne prikrivamo in da nas ni sram naših principov, in da imamo tako podporno delavsko organizacijo, ki je ustvarjena v dobrobit delavstva in njegovih sirot ne pa za samopašnost par mož.

Na prvi redni konvenciji, ki se je vršila meseca julija v Darragh, Pa. smo se sešli z veselimi srci dobrih namenov, da se posvetujemo v splošno dobrobit vsih članov in delavstva v obče. Dosti truda in dela smo imeli vsi, ker vsak je gledal na to, da se čim najboljša pravila zdelajo, ker dobra pravila so najboljša podlaga podporne organizacije. Tiste stvari, katere si nismo upali rešiti v zadovoljstvo članom pa smo prepustili splošnemu glasovanju; nekatere točke je glavni odbor že razposlal na društva, da jih člani sami tem potom rešijo.

S tem, upam, je bil storjen velik korak napredka in da bomo dosegli še večji napredek pri naši, v resnici potrebni organizaciji, se moramo za stvar zanimati, to je agitirati.

Pozivljam vse glavne uradnike, kakor tudi odbornike in člane društev, da vsak vzame pero v roko in napiše kak dober članek za glasilo ali pa da z dobro besedo in bratskim vedenjem pridobi nove člane. Spodbujajmo rojake vsepovsod, da se nam pridružijo, svetujmo rojakom po naselbinah, da si ustanovijo društva in jih priklopijo naši Družbi.

Naša pravila bodo v kratkem zgotovljena in kedar jih dobite v roke, dajte jih svojemu sosedu, dajte jih Angležem, Nemcem, Italijanom, dajte jih vsakemu delavcu te narodnosti in svetujte jim, da jih prečitajo in pristopijo k društvu. Pravila bodo tiskana v štirih jezikih: Slovenskem, angleškem, nemškem in italijanskem.

Vem, da se bo kedo spodtikaval, češ, kaj je treba toliko stroškov radi pravil, toda povedano bodi, da tako je zahtevala večina in da vsak najrajše ima svoj materin jezik.

Naša Družba ne odklanja svoje pomoči nobenemu delavcu, kot delavci smo - bratje. In to pove mnogo. Nemci in druge narodnosti imajo tudi svoje podporne organizacije in ne odrekajo vstopa drugim narodnostim. Tako vidimo, da imajo naši rojaki društva, ki so priklopljena k tujim podpornim organizacijam in dobro vspevajo. V bolezni in nesreči se ne gleda na narodnost — po potrebi smo si vsi enaki.

Rojaki in člani! Delujmo za vresničenje gesla: Eden za vsi, vsi za enega!

Z bratskim pozdravom
John Gantar,
gl. blagajnik S. D. P. in P. D.

PSI LAJAJO V LUNO.

V Amerikanezarju z dne 15. t. m. čitamo na koncu članka "Socijalisti ali hočete moriti":

"In kakor lažete in sleparite v eni stvari, tako o vsih drugih in sicer tako grdo, tako ostudno in tako okužno, da so se Martina sramovali sprejeti v S. N. P. J. Martin je res pravi pravcati gnili izvržek, smradljivi izmeček, oduren izrodek vsih lažnjivcev in sleparjev! Fej!"

Konstatujemo, da pod tem člankom ni nikdo podpisan, toraj prihaja iz rok pošnofanega urednika, kojega lajanje v luno se razbija ob valovih chicaškega drainage kanala, ki drvi ne baš daleč stran od slovenskega župnišča.

Do sedaj smo trdno mislili, da je najbolj umazan in z nemoralnostjo obkidan "Slovenec" glasilo ljubljanskega škofa, vendar pa smo se motili. Amerikanezar ima prvenstvo, ki presega vse meje.

Zgodovina svedoči, da so se klerikalci, kedar jim je šla kaka stvar do srca, kakor jim gre sedaj razprava "Krščanstvo", katero smo priobčevali v "Glas Svobode", posluževali najgroznejših in najpodlejših sredstev samo, da bi zamašili usta resnici. To pa se jim le ni posrečilo, zato so začeli rigati kot osli in lajati kot psi ter pisati v svoji cunji take članke, ki naj bi človeku vzeli ugled, da bi se potem izgovarjali, češ, kar ta človek piše je laž, ne verujte mu, odpadnik je, otrokov ni dal krstiti, iz Jednote je bacnjen.

Človeške moralne propalice ala predigar Pollack, ki je zapustil žalosten spomin v Kansasu, pošnofani Kranjec, ki je že pozabil svoje čednostno življenje v Pittsburgu in So. Chicagi, za norišnico zreli Rev. Anton, od katerega znajo veliko povedati chicaški voglarji, so glavni škribanti pri Amerikanezarju, ki udrihajo (!) po Kondu — poslušajte —: Kravji pastir si! V Jednoto te nemarajo. Otroke daj krstit!

Vprašamo vas zakupnike morale: Ali je to vse, kar veste o Kondu?

Le lajajte! Luna se ne briga. — Nam pa tudi nič mar, če ščeneta Kranjc in Sojar pridvigujeta tace in obstreljavata zid in če kužek Pollack voha vaš smrad. Nas ne dosežete.

S tem končujemo vsako polemiko z A. S. ker se čutimo pod našo častjo pregovarjati se še nadalje s takimi karakterji (!) kot so Kranjc, Pollack in Sojar.

VESOLJNA NEZADOVOLJNOST.

Piše J. F. Rovnjanov v Cleveland, Ohio.

Da sem historik, bi krstil sedanjo dobo: "dobo nezadovoljnosti —". In to po vsej pravici; ker kamorkoli se človek ozré, na vse štiri vetrove, vlada vsepovsod večna nezadovoljnost; kakor da bi se bil svet in ljudje naveličali življenja.

Vesoljno delavstvo je nezadovoljno, s prenizko mezdo, kapitalističnega suženjstva in previsoko ceno živil. Kapitalizem je nezadovoljen, ker se mu zdi, da še premalo izpreša — iz suhih kosti delavcev. Naši krvni bratje na Balkanu, so se naveličali turškega Hassana in njegovega večnega bliska — hadžarja okoli svojih glav. Združenimi močmi in topovi so mu zaklicali: "Salem alejkum Efendi, nazaj čez valove Helesponta — k bradi Mahomeda od koder si prišel, ali pa k Alahu, kar ti je ljubše!" Avstrijski in nemški Mihl — s tem nista zadovoljna. Ljubosumno opazujeta balkanske Ivan Ivanoviče, kako drvé proti Stambulu in Ildiz—kiosku, starej slavnej prestolici rimskega, latinskega, bizantinskega in sedaj osmanskega imperija, v naročje čarovitih — čerkeskih Fatim. (Morda že vidita Jukičevo jugoslovansko republiko?) Ona hočeta status quo — in Turka na Balkanu, drugače je njihov "Drang nach Osten" fuč. Laški kralj se je naveličal svojega sedanjega naslova "Rex d' Italia," odkar je njegova "slavna" armada okupirala "s" v — Tripolu, hoče postati Imperatore di Roma, ali pa Julius Caesare II. Slovenski popje v domovini, so se naveličali svojega škofovskega Pavliha, Tone Bonaventura in njegovega "Slovenca". Hočejo vstanoviti nov kontra — list. Chicaški Sojar se jezi sam s seboj, ker je od dne do dne bolj prepričan, da je zgrešil svoj poklic. Rojaki v Clevelandu so nezadovoljni z izidom zadnje konvencije S. N. P. J., kajti veliko in požrtvovalno delo za Jednoto se neplačuje s cepetanjem — z nogami in moralno brco . . .

Tako vidite: Sama nezadovoljnost vse povsod.

Človek bi si mislil, da vsaj gospodje v glavnem odboru S. N. P. J. v Chicagu so zadovoljni, ker smo jim dali (?) vse — kar smo sploh imeli. Jednoto, blagajno, generalske — plače, skrajšali jim delavni čas, ter dali še pomočnike tem božjim "trpinom" na vrtečih se stolih. Rešili smo jih za tri leta vsake krize med tem, ko bomo mi njihovi "delodajalci" s strahom gledali v bodočnost. In končno smo sprejeli še "socijalistične — načela" njim na ljubo. "Na", smo rekli, "Proletarčev očanec et sodrugi, tukaj imate vse. Vživajte sad svojega truda, po kojem ste toliko časa hrepeneli, bodite zadovoljni, ter dajte nam božji mir!" In mirna Bosna!

Stare bolezni.

Navadno je jako težavno in v nekaterih slučajih celo nemogoče ozdraviti stare ali kronične bolezni. Pri zdravljenju kronične dispepsije ali slabe prebave je prva dolžnost zdravnika, da popolnoma sčisti želodec in črева. Isto naj se zgodi kedar se zdravite doma, za kar vam priporočamo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To zdravilo ne bo samo sčistilo prebavne organe, ampak bo jih istočasno tako ojačilo, da bodo zopet izrabljeni organi dobili novo moč in zmožni opravljai svoje delo. Tisti, ki trpe na delni ali popolni zgubi apetita, so zaprti, imajo napetja in bolečine v drobu, glavobol naj takoj poskusijo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. V lekarnah. Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. — Za bolečine v mišicah in členih rabite Trinerjev Liniment. Advertisement.

Ne samo za kašelj.

Severov Balzam za pljuča (Severa's Balsam for Lungs) učinkuje na mrenice grla, pljuč in zračnih prehodov. Ni samo koristno za kašelj, ampak tudi za bolno grlo, hripavost, vnetje sapnika, oslovski kašelj, krčevito davico, in veliko drugih nepravilnosti dihalnega ustroja. Ponavadi olajša tesnobo in bolečino v prsih, ki je učinek prehlada. Naprodaj v vseh lekarnah. Cena 25 in 50 centov. Pristni nosi napis: W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

ČLOVEK, BODI PRAVIČEN SAM S SEBOJ

in reši se iz rok svojih mučiteljev in suženjstva ter postani sam svoj gospodar! Ne zahtevaj od svojih otrok, da bodo toliko časa opravljali suženjska dela in trpeli, kot si sam trpeti moral, temveč pripravi svoji družini in sam sebi boljšo bodočnost.

Kupi si kos zemlje, ki jo moreš kupiti danes še zelo poceni, za malo naplačilo in ostanek na lahke obroke. Prodam ti v Crivitz, Wisconsin, na kateri rastejo vsakovrstna žita, kakor rž, pšenica, koruza, oves, ječmen, proso, ajda, detelja, milet trava, krompir, sadje in vsakovrstni poljski pridelki in ki dobro obrodijo Kjer je dobra pitna voda, mrzli studenci, tekoča voda in lepi gozdi. Kjer že samo od mlekarstva napraviš ne samo živež, temveč tudi lep dobiček. Cena akru je od $8.00 do $25.00. Zemlja, katero imam na prodaj, leži ob krasnem mestecu Crivitz, Wis., kjer so lepe cerkve, šole, trgovine, par tovarn in veliki hoteli za letoviščnike in lovce. Tudi so dobra vozna pota in železniška postaja od Chicago, Milwaukee & St. Paul R. R., na kateri se dnevno 12 osebnih vlakov križa. Kupcem je v zimskem času, ko nimajo dela na svoj zemlji, dober zaslužek zagotovljen.

Pridite in oglejte si ta krasni svet, predno bode razprodan! **Kupcem vožnjo povrnem. Za natančneja pojasnila pridite osebno ali pa pišite na:**

A. Mantel,
2026 Blue Island Ave.,
(Advertisement) Chicago, Ill.

Denar pošiljamo v domovino.

Po sledečih cenah:

$10.35	K. 50
$20.50	K. 100
$30.85	K. 150
$41.00	K. 200
$61.50	K. 300
$102.50	K. 500
$204.50	K. 1000
$1020.00	K. 5000

S temi cenami so vračunjeni vsi stroški.

PRODAJAMO ŠIFKARTE v domovino in obratno
MENJAMO DENAR.
Govorimo slovenski.

Kaspar State Bank

1900 Blue Island ave., Chicago, Ill

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE V NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Kaiser Franz Josef I.	7. dec.	Alice	24. decembra
Oceania	27. novembra	Laura	13. novembra

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

2 Washington St., New York, N. Y.

K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

Modne obleke in svršniki.

Največja zaloga, najboljša kakovost in najnižje cene najdete vedno pri

THE ATLAS CLOTHING CO. vogal Blue Island Ave in 18 cesta

JELINEK in MAYER, lastnika.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu: od 8.—10. ure predpoludne od 1.—3. ure popoludne in od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt, 814 Ashland Ave.: od 4.—5. popoludne.

Ob nedeljah samo od 8.—10, ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

1	8	2
6	3	4
7	9	5

ZASTONJ $15

Kedar kupujete uro, kupite samo najboljšo — in ognite se trublu. Mi prodajamo najfineje ure na svetu za polovično ceno. Elgin in Waltham ure so najboljšega dela.

Da razglasimo našo firmo, smo sklenili, da pomoremo vsakemu, ki reši zastavico, priti do take svetovno znane ure. Poskusite in dobite nagrado! Razvrstete številke tako da bo 15 prišlo po dolgem, pokrižu in počez in pošljite nam rešitev. Če bo rešitev pravilna, vam pošljemo ček za $15, kateri je dober pri nakupu za naše Elgin in Waltham ure. Poslali Vam bomo zastonj naš katalog, iz katerega si lahko izberete kar hočete. Pišite takoj in pridenite znamke za odgovor.

CORONA COMMERCIAL CO., 443 E. 16. St. Dept. 81, New York.

Compagnie Générale Transatlantique

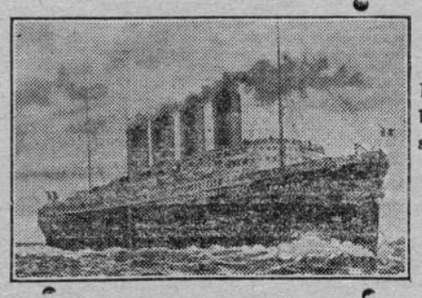

Iz New York v Avstrijo čez Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe, snažne postelje, vino in razna mesna jedila.

Pristanišče 57 North River vznožje 15th St., New York City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj:

S. S. France nov dvovijak) — S. S. La Provence
S. S. La Lorraine — S. S. La Savoie

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nov. dvovijak) — S. S. Chicago
S. S. Niagara — S. S. La Touraine

Glavni zatopna 19 State St, New York — MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapadu, 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

DOPISI.

Willard, Wis.

Končan je štirimesečni boj. Junak, na katerega je streljalo precej črnih generalov, ni padel; kljub strupenim, smrdljivim bombam, naravnostnim in zahrbtnim stoji krepko, značajno. Ne gledajoč na levo in desno stopa samozavestno, trezno in premišljeno za svojim ciljem. Sam neustrašen, kaže korajžno pot boja in znoja svojim faranom, da po zemeljskem blagostanju dosežejo zmago večno v nebeškem dvoru!

Zapustil je sicer svoje bojevne zaveznike v Waukeganu, ki se, kakor čujemo, še zmiraj bojujejo, za pravico; Bog daj, da bi tudi dosegli pravico!

Prišel je junak v našo Willardsko naselbino; sicer je našel tudi tukaj nekaj zapeljanih revežev, ki so mu hoteli napovedati boj, pa ko so videli, da je prišel **postavnim** potom, so se začeli umikati v svoje kotičke, iz katerih bodo prilezli rudeči sramote, kakor kuhani raki! Tako je prav, hinavščina proč; zahrbtnost proč! V boj pridite z jasnim, odprtim licem, pa boste kmalu videli, kje je pravica in kje bo zmaga!

Naš prvi župnik pa je prinesel s seboj tako lepo darilo kot pomoč naši mladi fari, da smo župljani iz Willarda dolžni, izreči javno zahvalo vsem tistim iz Waukegana, ki so bili Kalanove stranke.

Hvala Vam **Waukeganci** za vse stvari, katere je gospod Kalan s seboj prinesel! Še večja hvala pa Vam bodi za Kalana samega; kajti naši otročiči so vsi polne hvale in ljubezni do dobrega in prijaznega gospoda!

Mi odraščeni pa slišimo pridige take, kakoršnih nismo bili vajeni slišati! Pa naj še kedo reče, da je bil gospod odpadnik, ali da uči drugo vero! Hinavci, pridite ga poslušati, pa boste videli, da je drugi Janez Krstnik!

Da nam ne bo kdo očital, zakaj smo dali to zahvalo v "Glas Svobode", povemo, da nam je g. župnik rekel, da je dal zahvalo v Glas Naroda; ker pa je veliko slovenskega naroda, ki čita le "Svobodo", smo pa naročniki "Glas Svobode" objavili zahvalo tudi v **našem** listu, da se ne bo godila nobenemu bralcu krivica. Bralci A. Slovenca, naj pa pišejo in berejo v tistem umazanem listu, kar in kakor hočejo!

Naročniki in naročnice.

Taylor, Wash.

Ker sem Vam obljubil v enem prejšnjih dopisov, da Vam bodem poročal o nadaljnem stanju tukajšnega štrajka, zato Vam hočem dati nekaj pojasnil o istem.

Na Taylor, Bayne in Renton traja štrajk že polne štiri mesece. Issaquah so pa organizirali 12. oktobra.

Da štrajk na Taylor-ju še ni izgubljen, gre vse priznanje Slovencem, kateri se, razun treh ki so jo takoj v začetku stisnili, jako dobro držijo. Tako zvanih garjevcev tukaj nimamo. Skozi 3 meseče smo se kompaniji upirali, kar je seveda unijo stalo mnogo denarja, sedaj bo pa le treba **mufat iz havzov.** Toda unija nam bo postavila nekakšne barake za silo, kakšne 3 milje od Taylor-ja, in mi smo sklenili stati dokler zmagamo.

Na Bayne je drugače. Tam so morali takoj iti iz kempe, ko so se organizirali. Sedaj so štrajkarji razkropljeni tam na okoli, v jami dela pa precejšnje število scabov.

Na Renton-u je proglašena "martial law". — Štrajkarji na Renton-u se sploh najbolje držijo. Tamkajšni Slovenci se vsi do zadnjega zavedajo svojega delavskega stališča. Posebno ženskega spola se tukaj ne sme in ne more prezreti. One storijo toliko ali pa še več za štrajk kot moški. Ko bi hotel o njih pisati, bi Vam hodile dve koloni v listu premalo.

Na Issaquah pa mislim, da bodejo tudi vstavili delo v kratkem času, če kompanija ne pripozna unije. V vseh teh krajih se namreč bojujemo za pripoznanje unije. Želel bi, da bi mogel isto reči o Slovencih na Issaquah, kot sem rekel o Taylor-ju in Renton-u. — Večina njih je tudi pristopilo k uniji. Toda tisti ki so poprej najbolj vpili in kričali, so sedaj, ko je bilo treba kaj dejansko pokazati, v blatu obtičali. Ptiča se spozna po perju — kramarja po krošnji. Z imeni se ne bom bavil. Omenim le toliko da sta dva istih pridna dopisovalca Gl. Sv. Namesto da bi ti bili drugim kot voditelji, so jim pa v slab vzgled. Žalostno!

Omenim naj še, da socializem v Washingtonu rapidno napreduje, Posebno med premogarji. Zakaj? Ker so uradniki v 10. distriktu U. M. W. of A. skoro vsi socialisti. In kamor oni gredo, vzamejo skoro povsod s seboj socialistične govornike, kateri učijo delavce socialističnih, to je delavskih idej. Jaz sam sem imel priliko slišati več teh govornikov, med drugimi urednika od "Appeal to Reason". Ker se je dopis jako raztegnil, moram končati.

Socialističen pozdrav.

Rudolph Gradišnik.

Cleveland, O.

'Škof proti župniku"... Iz življenja nezmotljivih... Max Werner: Krščanstvo... Ingersoll: Kaj je vera . . .? Jezuitska prisega, škofova, farška . .. Revolucija v Waukeganu . . . Kakšno "brezverstvo", ki ga čita naše dobro, verno ljudstvo v Glas Svobode. Ali se boste cenjeni čitatelji še čudili, da je prišel maziljeni, bojeviti rimski Križar — don Antonio Sojare de Šiška popolnoma ob vso pamet? Ne, in končno pride še nagrada — $25.00, kdor dokaže neresničnost teh člankov.

Ta svota je sicer malenkost v življenju, ali za našega don Sojarea niso mačkine solze. Ž njimi bi se le dalo parkrat zapeti — v kakem svetišču Venere —: "Gaudiamus i—á—gitur Juvenus." — Posebno če pomislimo, da ga je "božja previdnost" za kazen poslala med največje "brezverce" in "odpadnike" — v Chicago. — Business s peklom in hudičem je fuč. Trgovina z odpustki in zakramenti, baje slabo gre. Le čitajte v 47. štev. "Am. Slovenca", videli boste, kako lepo prosi: "Žid Konda, daj, daj krstit svoje otroke, da bom nekaj zaslužil! Toda "žid" Konda molči in se v pest smeje neumnosti rimskega kozarja.

Gospod Sojare bi prišel na vsak način rad do nagrade, ali kako dokazati? — Sam se ni nikdar nič naučil in nič pozabil. Šel je vprašat advokata; toda kakor vidim se g. Sojare in njegov pemski "dohtar" le toliko razumeta na rimske dogme in cerkveno pravo, kakor osel, če bi mu čital Sofoklejevo dramo "Antigono". G. don Sojare, jaz Vam svetujem, da vprašate v tej zadevi gg. prof. Masarika, prof. Krejčija, ali dr. Karol Lotriča v Pragi; ter bivšega jezuita grofa Hohenbrocha, (ki je prevel knjižico: "Directorum pro sancte Inquisitorum"). — Ti možje so študirali na najvišji rimski šoli "De Propagande" cerkveno pravo. Na podlagi izjave teh mož Vam bo gotovo izplačal Glas Svobode nagrado . . .

Dalje kriči gospodine don Sojare, na boj za — vero. Toda, kako in ščim jo bo branil niti sam ne ve. Tisti srečni časi Tomaža Torquemade so minuli, (se Vam zastonj cede sline po njih). Plameni svete inkvizicije, (ki so branili vero, skozi celi srednji vek) so pogoreli . . . St. jernejskih noči — ne doživimo več. Vijaki, natezilnice, klešče in drugi hudičevi stroji, na kojih ste natezali nedolžne žene in dekleta — "copernice", so segnjili v Valadolidu na Španskem. "Blagoslovljena" voda, v koji ste pomakali "brezverce" ter "izganjali" ž njo — hudiča iz njih, je zmrznila za vse večne čase. Amen. Sic transit gloria mundi Tone! Toraj Vam neostane druzega kakor, da se držite svojega poklica, — ter naštevate dalje "brezverce" in odpadnike v "A. S." V kratkem Vam pridem tudi jaz na pomoč in bodite prepričani, da jih še cele ducate največjih odpadnikov — (ki delajo največjo sramoto veri in narodu) privlečeva za ušesa pred forum javnosti . . . Do tedaj pa nasvidenje, carrisimo mio signore Antonio!

Demon Ahasver.

Rock Springs, Wyo.

Ker se zadnje čase toliko govori in piše o slovenskem zavodu za onemogle, oziroma sirotišnici, nemorem drugače kakor da tudi jaz napišem nekoliko besedi, o tem vse podpore vrednem namenu. Čital sem poziv začasnega odbora na vseskupni sestanek slovenskih časnikarjev ter zastopnikov slovenskih Jednot in Zvez. Po mojem mnenju je ideja za vseskupni sestanek slovenskih časnikarjev ter zastopnikov podpornih društev zelo dobra.

Ker ravno časnikarji ter zastopniki raznih podpornih društev so oni faktor kateri zamore to prekoristno misel za zavod za invalide privesti do vresničenja. Moja misel nadalje je da smo mi Slovenci v prvi vrsti potrebni zavoda za onemogle. Stem mislim rojake, kateri so zavoljo starosti nesposobni za nobeno delo, ter brez vsakih sredstev za življenje. V drugi vrsti pa rojake, kateri so pohabljeni ali zaradi ene ali druge vrste bolezni postali nezmožni, skrbeti za sebe in svoje družine.

Po mojem mnenju je zavod za take ljudi veliko bolj potreben, kakor pa sirotišnica. Ako se pripeti, da starši vmrjejo ter so otroci ostali, jih še eni ali drugi dobri ljudje vzamejo za svoje, ali pa pod svoje varstvo.

Ako si pa ti dragi rojak star, ali še morda mlad pa pohabljen, nezmožen za nobeno delo, brez denarja, brez svojcev, vprašam te, kdo se te bode vsmilil? Ako si bil v kakem društvu ali pri Jednoti, (pri katerih bi morali biti vsi rojaki) ter kolikor časa društvo ali Jednota izplačuje podporo, je že še dobro usmiljeni ljudje tudi nekaj časa podpirajo. Kedar pa ni več ne jednega ne drugega, kaj pa potem?

To je vprašanje dragi rojaki, na katerega bi morali vsi rojaki odgovoriti, mi hočemo **dom za onemogle.**

V moje potrdilo naj navedem slučaje kateri so se tukaj v našem mestu pripetili. Pred nekaj leti so tukaj umrli slovenski starši, mati in oče, ostali so otroci, katere so vzeli dobri rojaki za svoje. Danes so dotični otroci pošiljani v šolo, ter preskrbljeni z vsem tako dobro ali morda boljši, kakor da bi bili pri svojih starših. Na drugi strani pa poznam rojake, ki so tako pohabljeni oziroma zaradi bolezni nesposobni za nobeno delo, ter nikdar ne bodo.

K sreči so imeli denar ter svojce, da so šli k njim v staro domovino. Kaj pa če bi ne bilo ne denarja ne svojcev? Hočem pa da naj se me s tem nikakor ne razume, da sem jaz zoper sirotišnico.

Moje mnenje je le, da dom za invalide ali onemogle je potreben prvi, potem pa kadar bodo razmere pripuščale pa tudi sirotišnica. Nadalje bi rad opozoril gospode zastopnike ali one, kateri bodo v odbor voljeni, da, kadar se bodejo pravila delale, da naj se delajo popolnoma nepristransko. Dela naj se brez vsakega pritiska, od jedne ali druge strani.

Pravila naj odgovarjajo celemu slovenskemu narodu, brez razlike verskega ali političnega prepričanja. Ker le pod tem pogojem bode slovenski dom za onemogle zadostil vsem zahtevam slovenskega naroda.

Anton Justin.

East Helena, Mont.

Pisala sem v našem priljubljenim listu Glas Svobode v št. 41 dopis, ki je bil primerno podučljiv našim rojakom, a neki nazadnjak po umu iz 17. stoletja, se je nad njim spotikal v popovskem listu A. S. —

Ti bedak trdiš, da svobodomiselci nismo še nikoli nič revežem pomagali; toda vsaki čas smo več pomagali siromakom, kot pa vi prifrknjeni klerikalci, in to če ne z drugim, vsaj z umom napredka dvajsetega stoletja. Znaj nevednež, da od cerkve nepričakujemo napredka, marveč staro a vedno novo geslo: daj in daj, pa zarukan bodi, kot si ti škribanče.

Pripomnil je "bistroglaveš", da ve izpod katerega grma sem. Ti blebetaš kar pusti pri miru ta grm in skrbi, da bodo iz tvojega grma mladike pošteno vzrastle.

Očitaš, da nas vinski duhovi objemajo; a da te ni sram, ko moreš s tvojem strupenim jezikom tako govoriti, posebno ko tebe vinski duhovi prav nič ne stanejo.

Sicer pa če resnico pišeš, zakaj se ne podpišeš s polnim imenom? Za to ker si lopovski obrekovalec, kot so vsi tvoji pajdaši in somišljeniki, ki ni trohice pravicoljubnosti v vas.

Zakaj se pa ne naročiš na Glas Svobode, da hodiš drugam prebirati "brezverski list"? Ali se ne bojiš, da te bo vrag vzel? saj škode te itak ne bi bilo.

Prebudi se ter čitaj in premisli obadva lista, potem boš videl od katere stranke pride napredovanje, od starosti ali od mladosti 20. stoletja.

Ne da bi vas jaz učila — kakor ti pišeš, ali bolje rečeno čenčaš, toda znanost dokazuje napredovanje v vseh strokah.

Da pa še veš, nisem jaz nobena omožena Mrs. marveč sem še prosto dekle naprednega in svobodnega mišljenja ter narodnjakinja:

Slovenka sem, Slovenka sem
Tako mi je mati dejala,
Ko me je v zibelko povijala
Da Slovenka sem
Tega tajit' ne smem!

Tukaj priložim dve novi naročnini, Jakob Rogle prilaga tudi svojo naročnino in 25c za podporo listu, ker je imenoval Glas Svobode cunjo.

Koncem dopisa pozdravljam vse svobodomiselne rojakinje in rojake širom Ameriki, tebi vrli list pa želim mnogo novih naročnikov in predplačnikov.

Miss Mary Strainer.

Dunlo, Pa.

Delamo sicer tukaj a pohvaliti se nemoremo; toda saj je vsakemu delavcu znano, da ga čaka povsod samo tlačanstvo od premogovih baronov, kar je tudi tukaj.

Ob jednem dam rojakom svarilo, to je igralcem na harmonike, da se **nikar ne** obračajo z naročili do Franz Zechnarja, v Gradecu, Štajersko, ker on ni pošten. On daje oglase po knjigah samo v toliko, da dobi od delavca težko prisluženi denar, a blaga pa nikakor ne pošle. Varujte se, da se ne vsedete na smolo, kakor sem se jaz in še neki drugi rojak; mar si naročite kar potrebujete pri zanesljivih tvrdkah.

Anton Suša.

Skidmore, Kans.

Ker je pri zadnji redni konveneiji S. D. P. in P. Dr. izvoljeni podpredsednik radi raznih razlogov odstopil, sem bil vsled splošnega glasovanja društev, jaz izvoljen kot podpredsednik. Ker bi pa meni bolj ugajalo, da bi bil kateri drugi izvoljen bolj v obližju gl. sedeža, da bi imel boljšo priliko se vdeleževati sej, sem vseeno prevzel posel podpredsednika in se tem potom zahvaljujem za v mojo malenkost stavljeno zaupanje in naklonjenost vsem društvam in članom ter želim naši mladi organizaciji vseskozi dober napredek; naj razprostira svoje krila od vzhoda do zahoda, od juga do severa naše širne nove domovine. Naj bi se pod nje okrilje zatekel vsaki zaveden delavec, ker je potrebno, da se vsaki zavaruje proti bolezni ali nesreči.

Toraj rojaki, ki še niste pri kakem društvu, imate priliko, da z malimi stroški pristopite k S. D. P. in P. Družbi; ali pa da se zbere 8 članov ter ustanovite novo postajo.

J. Zakrajšek.

DAROVI ZA SLOVENSKO SIROTIŠNICO.

J. Perko, Sunlight, Colo. $2.00.

Pola št. 412; nabiralec Fr. Krefel. Darovalci: po $1.00: F. Krefel, J. Zeleznik, L. Oster, M. Matek, J. Zantar, M. Storman; A. Svolšek 75c; po 25c: J. Juhant, A. Kastran, T. Mravlja, J. Kokal. **Skupaj $7.75.**

Pola št. 128; Anton Justin $5.00.

Pola št. 3: Dr. štev. 3 S. S. P. Z. $5.00.

Nabral M. V. Konda: Peter Miglič $1.00.

Današnji izkaz .....$ 20.75
Zadnji izkaz 491.67

Skupaj $512.42

Naznanilo.

Članom društva "Jutranja Zarja" št. 11 Conemaugh, Pa. se naznanja, da bode dne 1. decembra t. l. glavna letna seja in volitev dr. odbora za leto 1913. Kdor izmed članov se ne vdeleži te seje brez tehtnega vzroka plača 50c kazni v društveno blagajno. Prosti so le bolniki in oddaljeni čez 5 milj. Dolžnost vsakega posameznega je pa, da se te seje vdeleži, da potem ni nepotrebnih besedi o novem odboru. Seja se vrši v navadnem prostoru in točno ob 9. uri dopoldne.

Frank Perko, taj.

It doesn't pay to neglect your Health

Če pridete domov bolni, če imate glavobol, bolečine v prsih, grlu in potem obolite za nekaj tednov?

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER

poznano staro domače zdravilo vas reši bolečin, ako ga takoj rabite.

Imejte vedno steklenico doma. Vsi predpisi so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice.

Čuvajte se ponaredb in pazite na **sidro** in naše ime.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York, N.Y.

Dr. Richterjeve Congo Pilule olajšajo. (25c. ali 50c.)

S.N. P.J. SLOV. NAR. PODP. DRUŠTVO "Bratje Svobode" Št. 20 S.N.P.J. UST. 2 JULIJA 1908 CUMBERLAND, WYO.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfineji in najokusneji, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrobščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

J. F. HALLER

GOSTILNA

prve vrste.

Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8096.

2103 Blue Island Av. cor. 21. St

SVOJI K SVOJIM!

"Ali že imate gramofon? Ali imate slovenske gramofonske plošče? Rabite li uro, verižico, prstan ali kakoršnosibodi zlatnino in srebrnino? Vse to najdete v našem ceniku, kterega Vam pošljemo zastonj, in poštnine prosto, samo pišite ponj."

A. J. Terbovec & Co.

P. O. BOX 25, DENVER, COL.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi mrzel in gorak prigrizek. : Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.

veliká Dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najbolšo zalogo

jesenske in zimske obuče.

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,

GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street

Prostgorak in mrzel prigrizek vsak dan.

SLOVENCI POSEČAJTE

"Little Bohemio"

kjer se toči izborno importirano plzensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smodke.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

Social Club Saloon

— Edina slovenska tvrdka v mestu —

J. Klanchnek in J. Pungerčič

312 Garrison Ave.

lastnika in prodajalca likerjev na debelo.

Prenočišča za potnike.

FORT SMITH, ARKANSAS.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljše.

ODVETNIK PATENTI

GARL STROVER

(Sobe štev 1009)

133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.

Tel. 3980 MAIN

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardne mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Telefon Canal 1439.

"The Roosevelt Saloon"

ROCK SPRINGS, WYO.

A. Justin, lastnik

in trgovec z vinom, cigarami, mrzlim pivom itd. — Se priporoča Slovencem!

"Slovenian Club" Saloon

V STRINGTOWN,

Leadville, Colo.

e priporoča Slovencem za na rano in stanovanje.

JOE LANICH, lastnik.

Slovenska gostilna

1251 So. Santa Fe ave., Pueblo, Colo.

Tu dobiš vedno sveže Walterjevo pivo, ohioška vina, dobro domače žganje in najboljše smotke.

Slovenci obiskujte nas.

J. GABER, lastnik.

Za vsako bol v vaših udih ali telesu rabite

SCHEFFLOV ORIGINALNI MUSTARD LINIMENT

Isti Vas hitro ozdravi in olajša bolečine takoj. Se dobi pri.

LOUIS SCHEFFEL, lekarnarja

20. cesta in Blue Island ave.

CHICAGO.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Bank.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Najdeno okostje. V gostilni "Amerika" na lincah so te dni v kleti nekaj razkopavali ter so naleteli na človeške kosti. Pravijo, da so kosti kake tri do štiri leta starega otroka, ki so tu počivale kakih devet let. Kako so sem prišle, bo dokazala morda preiskava.

Afera Hafner — Ubogi Urban. V petek 25. t. m. bi bila imela biti obnovna razprava v znani aferi klerikalnega notarja Hafnerja. — Glavna priča v tej aferi Zupančič ali "Ubogi Urban" je po svojem zastopniku dr. Slancu nastopil dokaz resnice, da ga je tudi notar Hafner usodepolnega dne res nagovarjal h krivemu pričevanju. Kakor znano, je okrajno sodišče v Kostanjevici pri obnovni razpravi že v toliko ugodilo, da Zupančič notarja ni ovadil (ko je tudi samega sebe ovadil) iz zlobnega namena, marveč v dobri veri, da ga je notar res tudi tisti dan, ki je stavljen pod obtožbo, nagovarjal h krivemu pričevanju. Pa "Ubogi Urban" hoče nastopiti tudi dokaz vrjetnosti oziroma resnice po pričah. O tem dokazu ima razpravljati okrožno sodišče, kot druga inštanca.

Lep sorodnik. Pred nekaj dnevi je 40 letni posestnik Ivan Kirar iz Krškega izvabil od svojega strica 200 K denarja ter mu prodal tudi konja, in se z denarjem pripeljal v Ljubljano s svojo svakinjo. Mestna policija, o tem obveščena, je Kirarja aretirala v neki izseljevalni pisarni, ko je ravno kupoval vozni listek za v Ameriko. Kirarja, ki je imel napačna izkazila in 500 K denarja pri sebi, so izročili sodišču.

Zavesa se je nekoliko odgrnila. Nekaj mesecev je tega, ko so različni klerikalni krepostniki sumljivega značaja začeli naenkrat nabirati podpise, naj se zapre znana hiša, ki vegetira v Zvonarskih ulicah. Mnenje, da morajo za to agitacijo tičati prav posebni nagibi, je bilo toliko bolj utemeljeno, ker je vendar dognana stvar, da prevzame vlada z novim letom policijo in bo torej to zadevo lahko rešila kakor bo hotela. No, zdaj se nam zdi, da se je nekoliko odgrnila zavesa, skrivajoča nagibe klerikalni agitaciji zoper hišo v Zvonarski ulici. Pri deželnem sodišču v Gradcu se je namreč vršila kazenska obravnava proti uslužbencu pivovarne Puntigam Ernestu Fonovitsu in več drugim osebam, pri kateri obravnavi je prišla prav zanimiva stvar na dan. Židovska rufijanka Pavla Brecher je z denarjem Ernesta Fonovitsa ustanovila v Gradcu javno hišo, v kateri je bil Fonovitz pravi gospodar. Ta dvojica se je zelo zanimala za Ljubljano hotela je namreč tudi v Ljubljani ustanoviti javno hišo. V ta namen je stopil Fonovits v zvezo z znanim pristašem klerikalne stranke Petričem, ki je zastopnik puntigamske pivovarne v Ljubljani. Pri obravnavi je bilo prečitanih več pisem, ki sta si jih pisala Fonovitz in Petrič. V enem teh pisem je rečeno, da je treba zaradi pridobitve koncesije stopiti v zvezo s klerikalno stranko, če ta morda sama ne misli na ustanovitev take dobičkanosne hiše. Hm, hm, menda je zdaj nekoliko pojasnjena agitacija zoper hišo v Zvonarskih ulicah . . .

ŠTAJERSKO.

Dve rudniški nezgodi. V sredo 23. m. m. je padla v velenjskem Lappovem rudniku delavcu Francetu Miklancinu med delom težka kepa premoga na desno nogo in mu jo zmečkala. Nesrečnika so prepeljali v bolnico. — Dne 22. m. m. se je hotel v Trbovljah rudar Vinko Uratoner ogniti s premogom naloženemu huntu; pri tem je zašel z levo roko med dva hunta, ki sta trčila skupaj. Roko mu je zmečkalo; prepeljali so ga v rudniško bolnico.

Dekle v lisičji pasti. Posestnik Mlekuš je nastavil v svojem gozdu past za lisico, ki mu je zadnje tedne pokradla več ducatov kokoši. Ko gre Mlekuš nekega jutra pogledat k pasti, sliši že od daleč javkanje. Mož se je nekoliko vstrašil; blizu prišedši vidi pri pasti čepeti 16letno sosedovo hčer, ki je že prišla nevede na past in prebila celo noč pod milim nebom. Železo je dekelta zgrabilo in strla si je levo nogo.

Nezgoda hlapca. V četrtek dne 24. m. m. so pri posestniku Dobrajcu pri Sv. Primožu pri Št. Jerneju ob juž. žel. mlatili deteljo na stroj. Ko so bili že popolnoma gotovi, je utaknil hlapec roko v stroj; nekdo je stroj zasukal in hlapcu je odtrgalo sredinec desne roke popolnoma in mu zmečkalo celo dlan. Danes ga je pripeljal Dobrajc v celjsko bolnišnico, kjer mu bodo skoraj gotovo morali roko odrezati. Siromak se ne bo mogel več kruha služiti in naši gospodje ministri ne dajo ljudstvu starostnega zavarovanja, da bi se siromaki pomagalo v bedi.

Ivanjkovci. Dne 23. oktobra sta peljala brata Anton in Vinko Novak po klancu iz Jeruzalema 3 polovnjake vinskega mošta. Konje je vodil Anton in sedel na vozu. Zaokrenil je nekoliko nepravilno in voz se je prevrnil, voznik je padel z voza, za njim pa tudi dva soda, katerih eden je povaljal voznika. Nesrečneža so prepeljali takoj v ormoško bolnišnico, kjer je ob dobljenih hudih poškodbah dne 25. oktobra umrl. Brat Vinko je dobil tudi precejšnje notranje poškodbe, vendar je upanje, da popolnoma okreva. Konjem se ni nič zgodilo, pač pa sta se dva soda popolnoma razbila in je vino izteklo. Škode je vsled tega okoli 400 K.

KOROŠKO.

Klerikalni gospodarski polom. Javna eksekucijska prodaja rudnika Sonnberg, last tvrdke Kayser-Palese je bila razpisana na torek 22. m. m. Ta rudnik je bil usoden za polom klerikalne centralne kase koroških kmetijskih družb in je požrl miljone od revežev prištedenega denarja. Klerikalci so stavili ves up na ta rudnik in ga ponujali celo vladi v nakup. Cenili so ga na več miljonov kron. Toda rudnik je bil cenjen komaj na pol miljona in sicer z vsemi poslopji in pritiklinami, in niti za to kupno ceno se ni oglasil v torek niti eden kupec. Javna dražba je bila preložena. S tem so splavali vsi upi klerikalnih kolovodij po vodi. Miljoni so šli v farško bisago in ubogi kmečki vlagatelj se lahko obrišejo za svoje težko prištedene groše.

Svojega zeta umoril. V Škokenboju je 27. oktobra popoldne zadavil neki 70 letni kajžar svojega zeta. Ta je zapustil vdovo in 10 otrok.

Samomor. Iz Celovca poročajo: Pred tremi dnevi so našli pred vhodom na občinsko pokopališče neko moško truplo z strelno rano v glavi. Poleg njega je ležal revolver. Samomorilec je bivši tramvajski uslužbenec Alojzij Kratzer, ki se je ustrelil, ker je bil oproščen iz službe.

Številne tatvine v Celovcu in okolici. Pred kratkem so izpustili iz Celovških zaporov več tatov in vlomilcev, ki so prestali svojo kazen. Od tega časa so se začele dogajati v mestu in v okolici številne tatvine in vlomi, ki sicer niso veliki, pač pa izvršeni s tako rafiniranostjo in predrznostjo, da je jasno, da so tatovi že vajeni tega posla. Vsak dan prihajajo policijske in orožniške ovadbe o teh tatvinah in vlomih. Najbolj so prizadete pri tem gostilne. Tudi znane tatvine v celovškem gledališču se še vedno nadaljujejo kljub silni pazljivosti policije in gledališkega osobja.

PRIMORSKO.

Prostovoljno slovo od življenja. Dne 26. m. m. zvečer ob 7. se je zastrupila v Trstu 23letna zasebnica G. Fantuzzijeva s phenilovo kislino. Poklicali so sicer takoj zdravnika, toda pomoč je bila brezuspešna. Fantuzzijeva je tekom pol ure umrla. Vzrok samomora je neznan. — Ob 10. zvečer pa je skočil iz svojega stanovanja v 5. nadstropju na cesto 23letni mehanik Franc Birca. Samomorilca so našli nezavednega s težkimi poškodabmi na cesti. Odpeljali so ga v bolnico, kjer je o polnoči, ne da bi se kaj zavedel, umrl. Tudi pri njem je vzrok samomora neznan.

Na balkansko bojišče. Dne 25. m. m. se je odpeljalo iz Trsta z grškim parnikom "Samos" nad 500 grških rezervistov. Grki so razvili pred odhodom parnika grško zastavo in zapeli grško narodno himno. Več grških rezervistov je pustilo v Trstu svoje družine in pred vkrcavanjem so se vršili ginljivi prizori poslovitve. Grške žene so klicale odhajajočim: "Na srečno svidenje po zmagi."

Puška se je razpočila v roki 24 letnega Antona Sirka iz Biljane. Roka, leva je močno poškodovana. V bolnišnici v Gorici so mu odrezali sredinec, pa je nevarnost, da mu celo roko odrežejo.

Iz Tolmina. V Poljubinju je bil 4 letni otrok sam pri ognju. Ogenj je prišel do otroške obleke. Obleka je začela goreti. Otrok je v groznih mukah v kratkem nato umrl.

Radi podkupovanja pri zadnjih državnozborskih volitvah so bili svoj čas v Gorici obsojeni: tukajšnji magistratni uradnik Cadorini na 5 dni zapora ter 11 oseb iz Muškoli. Šlo je za laška liberalna kandidata Ušaja in Petarina. Oni iz Muškoli so bili obsojeni na 48 ur do 14 dni. — Z ničnostnimi pritožbami obsojencev se je bavila pred kratkim najvišja sodnija ter odbila pritožbe in potrdila prve razsodbe.

Požar in smrt. V Velikih Žabljah dne 29. m. m. je zgorel hlev vdove Marije Trohe. Le s težavo so požar omejili. Toda v sosedni hiši pri družini Slejko p. d. pri Cinkavih je zadela vsled razburjenja kap gospodarja Andreja Slejka.

RAZNO.

Ženska volilna pravica na Pruskem in Danskem. Nedavno je pričela pruska poslanska zbornica s svojim zasedanjem. Med drugimi peticijami je bila tudi peticija ženskih društev za aktivno in pasivno volilno pravico ženstva v mestne zastope. Pri debati o tej peticiji so se zavzeli za podelitev volilne pravice ženstvu le socialisti in napredjaki. Konservativci so izjavili, da so proti vsakemu političnemu delovanju ženstva. — Nacionalni liberalci so izjavili, da ni še prišel čas, da bi znale ženske prav izrabljati politične pravice in centrumaši so konstatirali, da ženstvo še ni zrelo za politično delovanje. Peticijo so odkazali kot material vladi. — Vse drugače je na Danskem. Ministrski predsednik Danske je predložil zbornici načrt za volilno reformo. Načrt določa: Ženam se dovoli aktivna in pasivna volilna pravica za državni zbor.

Ruska obsodba. V Jalti je bila te dni značilna obravnava. Obtožen je bil pisatelj Sikorskij, da je član socialno demokratične stranke in da je pri volitvah v drugo dumo — pred šestimi leti! — agitiral za socialno demokratičnega kandidata. Sodišče ga je obsodilo k izgubi državljanskih pravic in v dosmrtno pregnanstvo v Sibirijo.

Dekla zastrupila šest oseb. Pri Wadowicah blizu Oswiecima je obolela 24. m. m. zvečer družina posestnika Jablonskega in njegov zet posestnik Kowalski za znaki zastrupljenja, vsega skupaj šest oseb, ki so v soboto umrle. Jedli so bili ribe, katerim je primešala dekla strupa iz maščevanja, ker so ji bili odpovedali.

Oskrba bolgarske armade. Bolgarski armadi dovažajo živež z vozmi, v katere so vpreženi voli. V Kustendilu so pripravili 1000 takih vpreg, ki so jih razdelili v oddelke po 200 voz. Vsak dan naložé in odpošljejo po 200 voz, ki prevozijo na dan 15 kilometrov. Čez noč počivajo. Vsak drugi dan odda voznik svoj tovor konjski vpregi in se vrne, ko je čez noč počival. Za vrnitev potrebuje zopet dva dni. Med tem ko počiva voznik in živina, naložé voz znova, nalagajo rezervisti. Na vsak voz naložé 500 hlebov kruha, ki je spečen iz pšenične in ržene moke. Kruh ostane 15 dni svež.

Iz Budimpešte v Sarajevo v 12 urah. Ogrsko trgovsko ministerstvo je določilo 100,000 K za preddela, stremeča za tem, da se železniška zveza od Budimpešte do Sarajeva skrajša. Sedaj traja ta vožnja 17 ur, po novem načrtu bi trajala 12 ur. Madjari hočejo imeti torej v Sarajevo kratko pot!

Glas Svobode stane $2.00 na leto.

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

se kaj radi spominjajo Slovenci svojcev v stari domovini in jim pošiljajo darove; seveda iz te dežele večinoma le GOTOVE DENARJE; v tem oziru je najboljše, da se obrnejo v materinem jeziku na podpisanega, kateri : : : : : vse hitro in točno odredi. : : : : :

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 ST. CLAIR AVENUE, N. E., CLEVELAND, O.

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna $10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vpešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitek moči, rematizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam preseda zabadav denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico,** katero vam nemudoma pošljemo in bodite uverjeni da ozdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, ktero bi moral znati vsaki človek. Zapominite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošljite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi tako pošlite.

Ime. .....

Pošta..... Država.....

Hranitev ljudstva

V teku zadnjih par let so zdravniki posvetili največjo pozornost vprašanju hranitvi telesa od zgodnje mladosti do zrele starosti. Sporazumeli so se na tem, da mnoge bolezni se lahko prepreči in ozdravi z pravilno hrano. Tako zdravljenje je lahko in ugodno. Potrebno je le izbrati hrano, ki vam ugaja in dokončati gotovo mero, katero morete in smete zavžiti. Če je vaš apetit slab in prebava počasna, rabite

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

To dobro znano zdravilo bo ojačilo oslabele prebavne organe in bo reguliralo njihovo delo. Isto bo osnažilo črева in jih ohranilo čista in močna. Priporočamo ga za:

ZAPRTJE,
BOLEČINE IN GRIZAVICO,
NEPREBAVNOST,
GLAVOBOL,
BLEDOST IN SLABOST,
NESPEČNOST,
ZGUBO TEKA,
SLAB POČUTEK PO OBEDU.

Rabite Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino, ko hitro zapazite najmanjši nered. Dajte to zdravilo dekletom in ženam, ki trpe vsled glavobola in belečin v križu; dajte ga nervoznim, revmatičnim in slabotnim ljudem!

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

V JEČI SVETE INKVIZICIJE.

E. A. Poe.

Bratje, eno zapoved vam dam: Ljubite se med seboj.
Kristus.

Bil sem utrujen — smrtno utrujen vsled dolgega, groznega strahu; in ko so mi nazadnje sneli verige, da sem mogel sesti, sem čutil, kako izgubljam zavest.

Obsodba — strašna smrtna obsodba je bil zadnji zvok, ki je še dosegel moj sluh. Potem se mi je zdelo, kot bi se bil zvok glasu mojih sodnikov izgubljal kot v sanjah v enoličen, negotov šum. To je vzbudilo v moji duši predstavo, kot da bi se vse vrtelo — mogoče za to, ker se je družila k temu zvoku v moji domišljiji predstava ropota mlinskega kolesa. — To vse je pa trpelo samo kratek čas; ker kar nanaglo nisem slišal ničesar več. Ampak videl sem še nekaj hipov. Toda kako strahovito vse spremenjeno! Gledal sem na ustnice črno oblečenim sodnikom. Zdelo se mi je, da so bele — bolj bele, kot papir, na katerega pišem tele besede, ter prav čudovito tanke. Tako tanke so bile vsled gotovega in močnega izraza — nepremagljivega sklepa — in hladnokrvnosti v zaničevanju človeškega trpljenja. Videl sem, kako še doni z teh ustnic razsodba, ki je odločala mojo usodo. Videl sem, kako izgovarjajo posamezne zloge mojega imena, in tresel sem se od groze, ker glasu nisem več slišal. Videl sem v nekaj trenotkih blaznega strahu tudi, kako nalahno in komaj vidno se tresejo črni zastori, ki so zakrivali stene. Nato mi je ušel pogled na sedem vitkih sveč na mizi. Spočetka se mi je zdelo, da zro name s pogledi ljubezni in da so to beli, drobni angeli, ki me hočejo rešiti. Toda mahoma se polasti mojega duha smrtna omedlost, začutil sem, kako se mi trese vsaka žilica v telesu, kot bi se bil dotaknil žice električnega stroja: ker angelske podobe so postale brezpomembne postave s plamtečo glavo, in videl sem, da me od njih ne čaka nikaka pomoč. Nato se mi začne plaziti v domišljijo kot krasen godbeni napev, misel, kako sladko mora biti počivanje v grobu. Ta misel je prišla nalahno in skrivaj, in dolgo je trajalo, predno sem jo popolnoma ocenil. Toda ravno tisti hip, ko jo je moj duh jasno začutil in sem se je razveselil, zginijo izpred mene na čarovit način postave mojih sodnikov; visoke sveče požre ničnost, njih plameni zginejo popolnoma. Nastala je trda tema. Zdelo se mi je, kot da so vsi občutki na blazni, brzi poti — kot duša na potu v pekel. Nato se pa razprostro molk in tišina in noč po vsemirju.

Omedlel sem. Toda s tem nečem reči, da bi bila zginila prav vsa moja zavest. Kar mi je od te preostalo, ne skušam niti določiti ali celo opisati. Toda vendar le ni izginila popolnoma. Ne izgine nam namreč niti v najglobokejšem spancu — niti v blaznosti — niti v omotici — niti v smrti. Niti v grobu ne izgine popolnoma. Sicer bi človek ne bil nesmrten.

Ko se probujamo iz najglobokejšega spanja, trgamo pajčevinasto predivo kakšnih sanj. Toda že prihodnji hip (kako tenak ovoj je to moral biti), se ne moremo več spomniti, kaj se nam je sanjalo.

Ko se vračamo iz omedlevice k zavesti, preidemo dve stopinji: prvič povrnitev notranje ali duševne zavesti, drugič občutek telesne bitosti. Mislim, če bi si mogli obnoviti vtise prve, ko dosezamo drugo, da bi bili ti vtisi značilni spomini na prepade onega sveta. Če pa ne moremo samovoljno priklicati nazaj domov, katere sem označil kot prvo stopinjo, ali se vkljub temu ne vračajo vendar le čez dolgo časa sami spomini po sebi, a mi se pa čudimo, odkod neki so?

Kdor ni nikoli izgubil zavesti, ne spada med tiste, ki zro čudne palače in podivjane znane obraze v žarečem oglju. Ne spada med tiste, ki vidijo, kako se mešajo po zraku temne prikazni, kakoršnih mnogi drugi ne morejo zazreti. Ne spada med tiste, ki se zamislijo nad duhom nenavadne cvetke; ne spada med tiste, katerih duha razburi izraz kakega godbenega sozvočja, ki še nikoli prej ni vzbudil njih pozornosti.

Med neprestanim in napetim stremljenjem, da bi se probudil, sredi hudega boja, da bi zopet vjel kakšna znamenja o stanju navidezne ničnosti, v katero se mi je pogreznila duša, sredi vsega tega so bili trenotki, ko sem sanjal, da se moji poskusi posrečijo. Bili so to kratki, zelo kratki trenotki, ko se mi je posrečilo pričarati spomine, o katerih je trdil jasni razum poznejši čas, da se niso mogli nanašati na nič drugega, kot na ono stanje navidezne omedlevice.

Te spominske sence pripovedujejo nejasno o visokih postavah, ki so me dvignile in nesle v pusto tišino navzdol — navzdol — neprenehoma navzdol — dokler se me ni polastila grozna omotica pri samem spominu na to neskončno pot navzdol. Pravijo dalje o negotovi grozi mojega srca, katero je ovladal nenaraven mir. Potem se me je polastil občutek popolne nepremičnosti — vsega okrog mene. Kot bi bili prišli moji nosilci (strahovita družinčad) pri svoji hoji navzdol čez meje brezkončnosti in si odpočivali pri svojem težavnem delu. Nato mi pride v spomin ploskost nekakšnega prostora in pa — saj je bila vse to blaznost, blaznost spomina, ki se peča s prepovedanimi stvarmi.

Tu začuti moja duša čisto iznenada zopet nekakšno gibanje in zvok — bilo je to burno bitje mojega srca in zvok — in zvok njegovih udarcev. Nato zopet splošna tišina, v nji pa vse nejasno, zmedeno! In zopet zvok in gibanje in udarec — in nekakšno tresenje, ki je prešinjalo vse moje bitje. — Nato zavest, da zopet sem, ampak čisto sama zavest, brez kakoršnekoli misli — in to stanje je trajalo dolgo. Nato pride čisto iznenada misel, ž njo pa strahovita groza in goreči poizkusi, da bi spoznal svoj pravi položaj. Nato nepremagljivo hrepenenje, da bi padel zopet v brezčutnost. Potem nagla prebuditev duše — in poskus premika — ki se je posrečil. Sedaj pa natančen spomin — na zaslišavanje, na sodnike, na črne zastore, na obsodbo, na oslabljenje, na izgubo zavesti. Popolno pozabljene tega, kar je potem sledilo; vsega, kar so mi poklicali v spomin poznejši dnevi in moj trud v nejasnih obrazih.

Dalje prihodnjič.

DOPISI

Cleveland, O.

Zdi se mi potrebno naznaniti vsim gg. zgodovinarjem, dobrim pisateljem, dopisnikom in dopisovalkam v Glas Svobode, kakor tudi cenjenim čitateljem tega lista, da nas je obiskal koncem oktobra t. l. g. M. V. Konda tu v Clevelandu.

Kot solastnik in zastopnik vsega priznanja vrednega delavskega in svobodomiselnega lista Glas Svobode, pregledal je stare trdnjave in postavil nove moči, ki bojo branile delavski razred požrešnega kapitalizma in črnih zmot, s svitlim mečem svobodnih misli, idej, delavnostjo in požrtvovalnostjo, na polju svobodnem.

Na tem mestu izrekam g. M. V. Konda-tu zahvalo, ker je obiskal tudi mene in mojo družino, do sedaj še ne poznani in vendar zvest prijatelj v družini in v veseli družbi pri mojemu botru g. J. Grdina-tu.

V veseli družbi bil je naš program: Delavski stan, delo, slabe plače, velika draginja ter svoboda sploh. Seveda, kajpak, nenasitna in slepilna farška bisaga bila je tudi na dnevnem redu. Ali je ta hudičev žakl res tako raztrgan, da še ni poln?

Da, veseli me, ker imamo slovenski delavski list, ki nas od začetka do danes vestno zastopa in ker ima vedno in neomajeno eden in isti cilj. Naš delavski list Glas Svobode ima izvrstnega urednika, fine pisatelje vseh vrst, tukaj in v stari domovini, kakor tudi izvrstne dopisovalce in dopisovalke. Čast vsem, ki nas vljudno vabijo v bratsko ter sestersko vez spoznanja proletarjata in vez svobode.

Cenjeni čitatelji! Berite vedno in premišljeno vse članke, potem bodete znali ceniti iste. Pomagajte listu povsod in vsi; jaz tudi, in s tem bomo storili edino svojo dolžnost. — —

Slovenski oziroma slovanski javnosti naznanjam, da so Slovenci v tovarni The Cyclone Woven Wire Fence Co. na East 55. ulici v Clevelandu zastavkali. Štrajk je opravičen. Delali so za male plače, zadnji čas pa dobili novega "bosa", ki je hotel vse Slovence izpodriniti in na njih mesta postaviti Angleže z veliko večjo plačo. V tej tovarni so delali sami Slovenci in sedaj so vsi popustili delo, in kolesa stojé. Dne 10. t. m. so imeli javni shod v dvorani 6006 St. Clair; organizirali so se v unijo in kot taki se bojo držali svojih pravičnih zahtev. Živila slovenska zavednost v Clevelandu!

Čas je tudi že, da se Slovenci v Clevelandu organiziramo. Shod stavkarjev je bil povoljno obiskan. Govorili so razni govorniki Slovenci in en Angež, in vsi so povdarjali, kako potrebna je organizacija za delavce itd.

Stavkarjem častitam, ker so res zavedni Slovenci ter so storili velepomemben čin za vse Slovence v Clevelandu.

Prijatelji, tovariši posnemajte jih! Vsi v unije! Garjevci pa proč roke!!

Pozdravljam vse sotrudnike in čitatelje ter čitateljice delavskega lista Glas Svobode, kakor tudi naše zavedne štrajkarje, želeč vsim kar si želijo.

Frank Mežnaršič.

ZA "DOM" V CHICAGI?

Cuyahoški dvotednik piše pod naslovom: "Za dom v Chicagi?" neko prav zvito klobaso, pod katero se dopisnik ni hotel podpisati s pravim imenom. Če je res tako bilo kakor on piše, zakaj se ne bi pisec podpisal s celim imenom. Sicer pa dobro vemo od kod veter piše.

Tisto klobaso ne moremo zvati za kako kritiko, ker je preveč osebnosti v njej, poleg tega pa diši po nekakem popru, ki sliši na ime: nevošljivost in maščevanje.

Če je hotel "kritik" kritizirati naj bi kritiziral v pravem tonu, ne pa vmešaval osebnosti in jih solil s tistim smradom, ki je bil prinešen v Milwaukee iz Clevelanda. Stvar glede gradbe Jednotinega doma v Chicago je natančno pojasnena v Glasilu in je dana vsim članom in društvom v pretres. Kar bo večina hotela to bo dobila. Uradniki Jednote so prav storili. Prospekt so prinesli na konvencijo in so ga tudi popisali v Glasilu, tako da vsak član ve, kaj se namerava storiti. Kdor je proti stvari in kdor je prepričanja, da Jednotin denar ne bo dobro naložen, ako bi se postavil Jednotin dom, ta bo glasoval proti, kdor je pa za to, da se sezida Dom, bo pa glasoval za to.

V klobaso je primešal g. urednik troho laži, ko je zapisal, **da je Jednotina blagajna prazna.** Ali je 60 tisočakov mačkina solza? Jednota je lahko ponosna in ravnotako so tudi delegatje V. redne konvencije, da so znova zvolili v glavni urad starega tajnika, brata Verderberja, ki je v treh letih iz **bankrotirane organizacije** postavil Jednoto na trdna tla, da je po treh letih preostajalo čez $63,000.

Nadalje piše "kritikar" (eden izmed clevelandskih delegatov):

Zakaj pa niso omenjeni trije bratje gl. uradniki poprej prišli s svojim predlogom na dan, vam hočem tukaj razložiti. Poprej se niso upali, dokler ni dobil vsak svoj stoliček pri Jednoti, češ, sedaj imam za tri leta mastno službo, pa hočem imeti tudi svoj dom.

Gospod ali brat delegat tega noče povedati, da je bil ravno on eden tistih, ki je nabil mesečno plačo uradnikom tako visoko, skoro bi rekel pretirano. Jaz, ki sem bil tudi na konvenciji dobro vem, da ravno novoizvoljeni uradniki se niso poganjali za višjo plačo in jo niso kvišku nabijali. Nabijali ste jo vi, ker ste bili trdnega prepričanja, da bode ista prišla v vaš žep. Zato pa le lepo tiho bodite in ne govorite popolnoma nič o visoki plači glavnih uradnikov. S tem, da jim visoko plačo predbacivate, kritizirate sami sebe in tisti odstavek pač nima nobenega pomena in še tudi ni vzrok, zakaj ste proti zgradbi Jednotnega doma v Chicago.

Pridite na dan s polnim imenom in tehtnimi vzroki in potem se bo še le razvila nepristranska kritika in člani se bodo po njej ravnali. Prej pa ne! Delegat.

Obvestilo.

Na redni seji društva št. 2 S. S. P. Z. v Claridgu, Pa. se je sklenilo, da se mora vsak član, ki nima zelo tehtnega vzroka vdeležiti prihodnje društvene seje, ki se vrši v nedeljo 8. dec. ob 2 uri pop. Kdor izostane plača 50c kazni v korist društvene blagajne.

John Mlakar, tajnik.

VABIMO

vse Slovence in Slovenke, staro in mlado

na Veliko Domačo veselico

katero priredi

Slov. Svobod. Podporno Društvo št. 72 S. S. P. Z.

v Dečišekovi Dvorani, Taylor Springs, Ill.

v soboto dne 30. novembra t. l.

Začetek ob 7. uri. Izvrstna godba.
Vstopnina $1.00 Pivo prosto.

ODBOR.

Tel. Canal 1386 Dvorane za vse priložnosti.

VODAKOV BUFFET

1825 So. Loomis St.

vogal 18. Place. CHICAGO

Bolnim ženam.

Sestra!

Jaz sem žena, in poznam bolečine žene. Znašla sem zdravilo. Če trpite na belem toku, radi neplodnosti, bolestne in neredne mesečnine, na revmatizmu ali katerem drugem ženskem neredu, se lahko ozdravite doma za jako mal denar.

Pišite sedaj, popišite vaše bolečine in priložite 2c znamko za odgovor. — Naslov:

Mrs. A. S. HON, Box Sl. 1.
South Bend, Ind.

Telefon: Canal 3014

NAZDAR!

SALOON

s kegljiščem

kjer točim vedno sveže pivo in druge raznovrstne pijače. Domače vino. Unijske cigare. Potniki dobe pri meni čedna prenočišča. Potrežem vsakemu točno in izborno.

MARTIN POTOKAR

1625 So. Center Ave., Chicago, Ill.

JOHN TANCL

Pogrebnik in balzamovač.

Kočije za vse priložnosti, kot svatbe, itd. Telefon Canal 1101

1921 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

ŠEST KVORTOV LIKERJA $1.00

Tu predstavljamo naš fini liker; mi bomo plačali vse pristojbine "ZANOLA" za šest kvortov likerja $1.00 vaša lastna izbira. Kaj rabite — rum, bourbon, slivovko, konjak itd.?

PRIHRANI SI TRGOVČEV DOBIČEK

Mi ti pokažemo kako. Smo vešči distiliranja in vemo, kako se dela domači liker, in po naši metodi prihraniš 50 prc.; rabiti moraš "ZANOL." V dveh minutah je delo z "ZANOL-OM" narejeno. Likerji, narejeni z "ZANOL-OM" so čisti in finega okusa. Dobil zlato kolajno na Columbian razstavi. Na tisoče odjemalcev. Garantiran pod zakoni "Pure Food Laws" U. S. Serijalna št. 22115-A

SKUŠAJ KVORT WHISKEY-PROSTO

Naročite kvort whiskey na naše stroške, in če ni v vaše povoljstvo, se vam denar vrne.

ŠEST KVORTOV WHISKEY $1.00

in stem vse pristojbine plačane. Dvanajst polnih kvortov $1.50, 24 kvortov $2.00. PROSTO—naša knjižica "Skrivnost in zgodovina, kako se naredi dober lker doma", se pošlje prosto vsakomur, ki nam pošlje svoj naslov.

UNIVERSAL IMPORT CO.
4972 Universal Bldg., Cincinnati, O.

BERNARDOVA VINARNA

in veletrgovina

S Californijskimi in Importiranimi vini, žganjem in likeri se nahaja na

1903 Blue Island ave. — Tel. Canal 842

Imamo samo čista prirodna vina.

Specijaliteta: Mt. Blanche Champagne.

Razpošiljamo na vse dele Združenih držav in samo proti predplači z naročilom. Pišite po cenik. Vsa pisma naslovite na

JOS. BERNARD,

1903 Blue Island ave. Chicago, Ill.

Možje ozdravljeni v 5 dneh VARICOCELE HYDROCELE BREZ NOŽA IN BOLEČIN.

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicoceli, Structuri; dalje ozdravim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in bolezni tičočih se moških. Pridite k nam vsi, ki ste se neuspešno zdravili pri drugih zdravnikih. Moja 15 letna praksa vam je na razpolago in jamči popolno ozdravljenje. Govorimo v vseh jezikih.

Ozdravim pozitivno želodec, pljuča, ledice in neprilike v jetrih.
(Za neuspešno zdravljenje ni treba plačati.)

TAJNE MOŠKE BOLEZNI
ZGUBA NAGONA, BOLEZNI V LEDICAH IN JETRIH
zdravim hitro za stalno in tajno. Živčene onemoglosti, slabost, napor, zastrupljenje in zguba vode.

PLJUČA
naduho, Bronchitis, srčne bolezni in pljučne zdravim po moji najnovejši metodi.

Nasvet zastonj.

ZASTRUPLJENJE KRVI
in vseh drugih kožnih bolezni, kakor prišče, lucije, onemoglost itd.

ŽENSKE BOLEZNI
beli tok, bolečine v ozaturi, garje, otekline, podju in druge organske bolezni zdravim za stalno.

Preiskovanje zastonj.

DR. ZINS, 183 N. Clark St. med Randolph & Lake Chicago

Odprto od 8 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah od 8 zjutr. do 4 pop.

Pilsen Auditorium

Restavracija in Bufé

JOS. FALTA, lastnik

1657-61 Blue Island Ave., Chicago.

Največje dvorane na zapadni strani Chicage.

Importiran Pilsner, Anheuser-Bush, Michelob in Krimatrvedno na čepu. Importirana vina in cigare.

TELEFON CANAL 4250.

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek

Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Canal 2127.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO, ILL.

Hrani danes!
Da boš imel jutri!
Prični še nocoj!

Ni Vam daleč do nas, pridite! Ob sobotah večer imamo odprto od 6. do 8 ure.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.

Varnost, priročnost in vljudnost.

22 let v businessu.
Govorimo v vseh jezikih.